

ÜNİVERSİTE VE SOSYAL ÇEVRESİ: NİĞDE ÜNİVERSİTESİ VE NİĞDE

Doç. Dr. Özden ÖZBAY

Niğde Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi

Sosyoloji Bölümü

Öz

Bu yazının amacı, göreceli olarak “yeni kurulan üniversitelerdeki” personel ve öğrencilerin üniversitelerin kuruldukları yerlerdeki sosyal çevreyle yani kent (ve ilçe) insanları ile olan ilişkilerini ele almaktır. Üniversitelerin sosyal çevresi ile ilgili akademik yazında çok sınırlı sayıda araştırma bulunmaktadır. Üniversite ve sosyal çevresi konusu ile ilgili veriler, Niğde Üniversitesi idari ve akademik personeli ve öğrencileri ile ilgili üniversitenin akademik birimlerinin bulunduğu yerleşim yerleri olan Niğde, Bor ve Ulukışla esnaflarından gelmektedir (n= 1.553). Araştırmaya dahil edilen kişiler tesadüfi (öğrenci) ve elverişlilik (esnaf) örneklem teknikleri ile tüm evrenin (akademik ve idari personel) dahil edilmesi ile seçilmişlerdir. Araştırmanın bulguları Niğde Üniversitesi’nin gidişatının iyiye doğru olduğunu; şimdiki rektörden memnun olduklarını; binalaşma, araç-gereç yetersizlikleri,

sosyal aktivitelerin yetersiz olduğu; üniversiteye siyasetin girmemesi gerektiği; üniversitenin ekonomik meta (mal) olarak görülmemesi; yerleşim yerlerindeki sosyal aktivitelerin yetersiz olduğu; üniversite-sanayi ilişkisinin orta veya az olduğu; üniversitenin Niğde'ye ekonomik ve toplumsal-kültürel katkısının iyi; Niğdeliler'in üniversiteye yeterince bağlı yapmadıklarını göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: Eğitim, Niğde, Üniversite, Kent, Yeni üniversiteler, sorunlar

UNIVERSITY AND ITS SOCIAL ENVIRONMENTS: NIGDE UNIVERSITY AND NIGDE

Abstract

The purpose of this study is to deal with the relationships between employees (academic and non-academic) and students and their relationships with social environments (e.g., people in a city where the university was founded) in a relatively recent “new universities.” There were a very limited number of the studies on the topic in question. Data obtained from employees (academic and non-academic) and students in Nigde University and tradespeople in the cities of Nigde, Bor, and Ulukisla (N= 1.553). The respondents were selected by using a random sample of students, an availability sample of the shop owners, and a

whole population of the academic and non-academic staffs. The findings showed a transition toward a better university; satisfaction with the present rector; lack of constructions of school buildings, educational tools, and social activities; not having politics at university; not seeing university as an economic commodity; lack of social activities at the social environments; a low or medium level university-industry relationships; great contribution of the university to its social surroundings; and the Nigde people's lack of donation to the university.

Key words: Education, Nigde, University, City, New Universities, problems

Giriş

Birey veya grup/topluluklar düzeyindeki ilişkilerde en önemli değişmez olgulardan bir tanesi “alış-veriş” konusudur. Örgüt/kurum olarak üniversiteler ve içinde yer aldıkları topluluklar/gruplar ile doğal olarak değişik düzeylerde bir alış-veriş ilişkisine girerler.

Örgütler (malların üretimi, hizmetlerin sunulması, düzenin sağlanması, kurulu düzene meydan okunmasının söz konusu olduğu) modern toplumların temel yapı taşlarını oluşturmaktadırlar (Aldrich ve Marsden, 1989). Örgüt denilince genelde şunlar kastedilmektedir: “Resmi kurullarla tanımlanmış, iş bölümüne dayalı, sınırlı sayıda üyesi olan veya üye kabul eden, belirli amaç veya hedeflerin sürdürülmesi

için kurulmuş olan bir çeşit topluluktur” (Jary ve Jary, 2000, s. 435). Bu anlamda, bu çalışma üniversiteyi temel odak noktası yapması yüzünden, doğal olarak örgüt konusunu ele almaktadır. Örgütler tek başlarına var olmayıp, şu üç çevre ile kuşatılmışlardır: (1) Örgütlerarası karşılıklı ağ, (2) genel çevre (sosyal, politik, ekonomik vs.), ve (3) uluslararası çevre. Bu çevrelerin hiçbiri tamamen birbirinden bağımsız değildir (Hatch ve Cunliffe, 2006; bakınız Scott, 2003 farklı bir gruplandırma için). Hiçbir örgütün tek başına kendi ihtiyaçlarının tümünü kendisinin karşılaması mümkün değildir. Bunun sonucu olarak, ihtiyaç duydukları bazı kaynakları (para, araç-gereç, hizmet, bilgi vs.) çevrelerinden sağlamaları gerekmektedir. Bu durum örgütlerin çevreleri ile karşılıklı ilişki içine girmelerine yol açmaktadır (Aldrich ve Pfeffer, 1976; Üsdiken, 2007; Pfeffer ve Salancik, 1978).

Türkiye’deki üniversiteler ve sosyal çevresi olan yerleşim yerleri arasındaki ilişkiler konusundaki akademik çalışmalar özellikle 1992 yıllarından sonra görülmeye başlanmıştır. Bunda en önemli sebeplerden bir tanesi üniversitelerin Niğde, Isparta vs. gibi daha küçük Anadolu şehirlerine doğru yaygınlaştırma çabaları ve bunun sonucunda oluşan üniversite ve çevresi arasında gelişen sosyal/kültürel, politik ve ekonomik çatışmalardan kaynaklanmaktadır. Üniversite ve sosyal çevresi konulu akademik çalışmalar çok az sayıda olup (Arap, 2010; Çalışkan ve Sarış, 2008; Gültekin, Çelik ve Nas, 2008; Gürkaynak ve Kasımoğlu, 2004; Işık, 2008a; Işık, 2008b; Karakaş, 2003-4; Kaynar ve Parlak, 2005; Özdem ve Sarı, 2008; Sürmeli, 2008; Torun, 2005;

Torun, Öztürk, Gelibolu, 2009; Tutar, 2005), çoğunlukla ele alınan konular sadece üniversite veya sadece sosyal çevre merkezli olup, konunun bütünlüğünü (üniversite ve çevresini birlikte ele alan) yakalamaktan uzaktırlar (Sargın, 2006; Sürmeli, 2008 hariç). Ayrıca, üniversite ve sosyal çevresini ele alan çalışmaların bazıları sadece tasvir edici açıklamalar veya istatistikler kullanmış olup (örneğin, Arap, 2010; Gültekin, Çelik ve Nas, 2008; Gürkaynak ve Kasımoğlu, 2004; Kaynar ve Parlak, 2005; Tutar, 2005) birincil elden edilmiş verilere dayalı değillerdir.

Bu çalışmanın temel hedefi, başta Niğde Üniversitesi olmak üzere Türkiye’de 1992 yılı ve sonrasında kurulan “yeni üniversitelerin” içinde buldukları daha büyük bir insan topluluğu olan yerleşim yerleri ile olan ilişkilerini *bütüncül* ve *birincil elden edilmiş verilere* dayalı değillerdir olarak ele almaktır. Bu çalışmaya konu olan veriler Niğde Üniversitesi’nde 2010 yılının çoğunlukla Mayıs ayı içerisinde toplanmış olup, kişilerin kendilerinin okuyup, kendilerinin doldurdukları anketler yoluyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya konu teşkil eden veriler şu beş gruptan elde edilmiştir: İdari personel, öğretim görevlisi ve okutmanlar, öğretim üyeleri, öğrenciler ve Niğde Üniversitesi’nin akademik birimlerinin bulunduğu üç yerleşim yerindeki esnaflardan oluşmaktadır (n= 1.553).

Araştırmanın Bağlamı: Niğde ve Niğde Üniversitesi

Niğde

2009 yılına ait nüfus sayımı sonuçlarına göre Niğde İl'inin *genel* nüfusu 339.921 kişidir. Şehir merkezinde yaşayanların oranı yüzde 47 (158.398 kişi), kırdaki yaşayanların oranı ise yüzde 53'tür (181.523 kişi). Aynı yıla ait Niğde İl'inin *merkez* nüfusu ise 105.702 kişidir. İlçelerin merkez nüfusları ise şöyledir: Bor 37.566 kişi, Ulukışla 5.486, Çamardı 3.480, Çiftlik 3.365, Altunhisar 2.799'dur. Eğer Niğde ve Bor merkezdeki nüfusun kentleşme düzeyini 'gerçekten' yansıttığını varsayar isek, kentleşme oranının yüzde 42 olduğu görülmektedir. Bu rakamlardan, Niğde'nin ağırlıklı olarak bir tarım kenti olduğu ortaya çıkmaktadır. Niğde'nin *en son* göç rakamları incelendiğinde, 2008-2009 yıllarında aldığı göç 12.588, verdiği göç ise 15.778'dir (toplam il genel nüfusu 339.921). Diğer bir deyişle, Niğde İl sınırları içerisinde 3.190 kişi ayrılmış bulunmaktadır (TÜİK, 2010).

İl'in ekonomik gelişmişlik durumuna bakıldığında, Niğde İl'inin ekonomik gelişmişlik düzeyinin şöyle bir seyir izlediği görülmektedir: 1996 yılında 76 il arasından kırk ikinci (42.), 2003 yılında 81 il arasından elli birinci (51.), 2010 yılında 81 il arasından elli beşinci (55.) sırada yer almaktadır. Zaten az (veya orta düzey) gelişmiş bir ülke olan Türkiye'de, bu veriler Niğde İl'inin ekonomik açıdan ülke ortalamasının altında kaldığını ve her geçen zaman içinde ekonomik gelişmişlik düzeyi bakımından geriye gittiğini göstermektedir (DPT, 1996, 2003; Yıldız, Sivri, Berber, 2010). Benzer şekilde, İstanbul

Sanayi Odası tarafından 2008 ve 2009 yıllarında yaptırılan bir araştırmada “Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu” arasında Niğde’den bir tane sanayi kuruluşu yoktur. Yine, aynı oda tarafından ve aynı yılları kapsayan “Türkiye’nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu” adlı bir başka araştırma sonucunda, *sadece* BİRKO (İSO, 2009a; İSO, 2009b) yer almaktadır. Diğer bir deyişle, yukarıdaki kentleşme düzeyine paralel olarak (zaten kentleşme sanayileşme ile at başı giden bir olgudur), İl’in sanayileşmesi düşük düzeydedir. Tüm bunları destekleyen bir üçüncü unsur ise, Kişi Başına Düşen Milli Gelirdir. Niğde’de kişi başına düşen milli gelir ülke ortalamasının altında yer almaktadır (TÜİK, 2010).

Niğde Üniversitesi

1992 yılının ortalarında Niğde Üniversitesi ile birlikte 21 “yeni” üniversite kurulmuştur (diğer yirmi üniversite şunlardır: Afyon, Aydın, Balıkesir, Bolu, Çanakkale, Denizli, Hatay, Kars, Isparta, Kahramanmaraş, Kırıkkale, Kocaeli, Kütahya, Manisa, Mersin, Muğla, Sakarya, Şanlıurfa, Tokat ve Zonguldak’tır) (Tekeli, 2010). Niğde Üniversitesi’nin merkez yerleşkesi Niğde İl’i ile Bor İlçesi arasında yer almaktadır. Üniversite’nin onüç tane *akademik birimi* bulunmaktadır: Beş fakülte, iki yüksekokulu, altı meslek yüksekokulu. Bu okullardan üç tanesi (bir yüksekokul ve iki meslek yüksekokulu) Bor İlçesi’nde, bir tanesi ise (bir meslek yüksekokulu) Ulukışla İlçesi’nde yer almaktadır.

Niğde Üniversitesi'nin 2010 verilerine göre, öğrencilerin tümü Üniversite'deki toplam kişi sayısının (N= 13.533) yüzde 92.5'ine karşılık gelmektedir. Bu grubu yüzde 4.7 ile akademik personel, yüzde 2.9 ile idari personel izlemektedir. Ayrıntıya girmek gerekir ise, öğrencilerin yüzde 52.2'si lisans, yüzde 34.9'u ön lisans, yüzde 5.3'ü yüksek lisans veya doktora öğrencileridir. Akademik personelin yüzde 2.8'i öğretim görevlisi ve okutman, yüzde 1.8'i öğretim üyelerinden oluşmaktadır. İdari personelin ise kendi içinde bir gruplandırmaya gidilmemiştir (oranı yüzde 2.9'dur) (Tablo 1).

Tablo 1: Niğde Üniversitesi Personel ve Öğrenci Sayıları (Şubat, 2010 Yılı)^a

Niğde Üniversitesi Elemanları	Kişi Sayısı (n)	Yüzde (%)
- <i>Öğrenci</i>	12.514	92.5
Ön lisans	4.729	34.9
Lisans	7.062	52.2
Yüksek lisans ve doktora ^b	723	5.3
- <i>Akademik Personel</i>	633	4.7
Öğretim görevlileri ve okutmanlar	383	2.8
Öğretim üyeleri	250	1.8
- <i>İdari Personel</i>	386	2.9
Toplam	13.533	100

^a Buradaki bilgiler *Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı*'ndan 2010 Yılı'nın Şubat ayında elde edilmiştir. Üniversite elemanlarının sayısında sürekli bir değişiklik olduğu için, buradaki bilgiler sadece *ilgili yılın Bahar Dönemine* ait olarak değerlendirmek gerekir.

^b Araştırma görevlileri dahildir.

“Yeni Üniversiteler” ve Kent İlişkisi Konusu İle İlgili Geçmiş Çalışmalar

Günümüzde eşi görülmemiş bir şekilde üniversite ve toplum arasında karşılıklı ilişkilerde farkedilir bir artış görülmektedir. Toplumun üniversiteye sızması (özellikle de ticari ve piyasa öğeleri tarafından), bazı eleştirmenler tarafından akademik değerlerin yok olmasına karşılık geldiği şeklinde değerlendirilmiştir. Fakat eleştirmenler tam tersi yöndeki eğilimi hafife almışlardır: Akademik değerler, bakışlar, uzmanlık ve bilgideki artış miktarı çok farklı yönlerde toplumu değiştirmeye ve baskın olmaya başladılar. Son yirmi-otuz yıl içinde üniversite bilgisi ve üniversite mezunları toplumun en derin temellerine inmektedirler. Bu durumun sonucu olarak, *bilgi toplumunun* ortaya çıkışı yaygın bir şekilde dile getirilmektedir (Frank and Meyer, 2007). Avrupadaki üniversite-şehir ilişkilerinin tarihçesine bakıldığında, görülen genel eğilim şöyledir (Brockliss, 2000): 1200-1800'lü yıllar arasında üniversitenin şehrin içinde yer aldığı fakat ona ait değildi. 1800'lü yıllardan sonra üniversite ve şehir çok daha

yakından ilişkili idi. Günümüz ile ilişkili olan ikinci dönemi detaylandırmak gerekir ise, bu modern dönemde şehir sakinleri şehrin duvarları içinde eğitim gördüler ve üniversite kurumunu kendi kimliklerinin bir parçası olarak görmekteydiler. Bu aidiyet duygusu yalnızca yetişkin eğitimi ve destek programları (yardıma veya tavsiye ihtiyacı duyanların ayağına giden), yerel topluluğun üniversitenin kültürel ve spor tesislerine artan katılımları tarafından büyük oranda desteklenmekteydi. Son olarak, üniversite bilim insanları araştırmaları ve onun pratik uygulanması konusunda yerel işadamları/sanayi tarafından desteklenmesi için başvurur iken, yerel işadamları/sanayi uzman tavsiyesi için çağrıda bulunmaktadırlar (burada anlatılanların ötesinde “*şehirsiz-üniversite*” ve “*sanal üniversite*” modelleri için, bakınız. Brockliss, 2000). Bu noktada, Türkiye’deki üniversite-şehir ilişkisine bakıldığında, ilişkinin sınırlı düzeyde geliştiği görülmektedir. Bunda muhtemel sebeplerden bazıları şunlardır: Birincisi üniversitelerin kendilerinden kaynaklanmakta olup, üniversitelerin çevre ile olan ilişkilere yeterince önem vermemeleridir. İkincisi, yeterli nitelik ve sayıda öğretim elemanlarının bulunmaması ve ayrıca bu durumun çevrede güven sarsmasıdır. Üçüncüsü, üniversitelerin kuruluşunda yeterli desteklerin alınmaması ve bunun yöneticilerde küskünlüklere yol açmasıdır. Dördüncüsü üniversitelerin kültürel bozulmaya yol açtığı şeklindeki çevresel algıların, işbirliğini azaltması (daha fazla bilgi için, bakınız Gürkaynak ve Kasımoğlu, 2004).

Üniversitelerin Buldukları Kentlere Etkileri

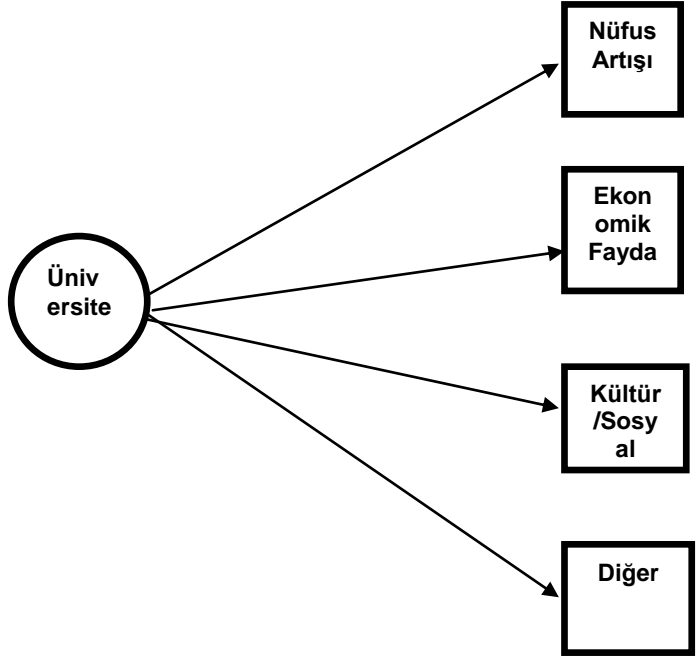
Üniversitelerin buldukları şehirlere etkisi çok sayıdadır. Bu etkileri nüfus, ekonomi, kültürel veya sosyal ilişkiler vs. olarak sıralamak mümkündür. Niğde Üniversitesi ile aynı zamanda kurulmuş onbeş şehrin (Niğde dâhil) il merkezlerindeki üniversite öğrenci nüfusları 2007 yılı itibariyle incelendiğinde, öğrenci oranları yüzde 3 (Sütçü İmam Üniversitesi-Kahramanmaraş) ile yüzde 31 (Muğla Üniversitesi) arasında değiştiği görülmektedir. Bu durum bize, üniversitelerin bulunduğu ilin nüfusunda göçün azalması veya nüfus artışlarına yol açtıklarını göstermektedir (Işık, 2008a; Çalışkan ve Sarış, 2008; Torun, Öztürk, Gelibolu, 2009).

Nüfus

Yukarıdaki durumu Niğde Üniversitesi ve Niğde için daha detaylı olarak ele aldığımızda durum şöyledir: Niğde Üniversitesi kurulmadan önce Niğde'nin 1990 yılındaki il merkezi nüfusu 55.035 kişi idi. 2007 yılında aynı ilin il merkezindeki nüfusu ise 100.418'dir. 2007 nüfus rakamlarına göre, Niğde İl merkezindeki öğrencilerin kent nüfusuna oranı yüzde 11'dir. Niğde'de 1985-1990 yıllarında kentteki nüfus artış hızı binde 23 iken, 1990-2000 yılları arasında (Niğde Üniversitesi'nin içinde yer aldığı yıllar) binde 35, 2000-2007 yılları arasında binde 36'lık bir artış olmuştur. Yani, nüfusu artıran diğer faktörlerin sabit kaldığını varsayar isek, üniversite ile birlikte Niğde

nüfusunda 12-13 puanlık bir artış olduğu görülmektedir. *Net göç oranına* bakıldığında, 1985-1990 yılında Niğde’de net göç oranı binde -55.7 iken, bu oran 1995-2000 yıllarında binde -2.2’dir. Diğer bir deyişle, üniversite (ve diğer bazı faktörler) Niğde’deki göçün azalmasında önemli bir rol oynamıştır (Işık, 2008a).

Figür 1: Üniversitenin Kurulduğu Şehre Muhtemel Etkileri

Ekonomi

Üniversitelerin kuruldukları yerleşim yerine yaptıkları en önemli katkılardan birisi de kuşkusuz ekonomidir (Gültekin, Çelik, Nas, 2008). Buna karşın, üniversitelerin içinde yer aldıkları kentlerin ekonomik gelişmesine yaptıkları katkıları inceleyen çok az çalışma bulunmaktadır (Işık, 2008b). Araştırmalar üniversitelerin bulunduğu kentlerde idari ve akademik personeli (ve diğer çalışanları) ile istihdam artışı gibi doğrudan yarattığı ekonomik katkılardan bahsetmektedirler. Ayrıca, yurtlar, giyim, gıda, eğlence, ulaşım, konut, parklar, alış-veriş merkezleri vs. gibi dolaylı ekonomik katkılardan da söz edilmektedir (Çalışkan ve Sarış, 2008; Işık, 2008b; Sargın, 2006; Torun, 2005; Torun, Öztürk, Gelibolu, 2009; Tutar, 2005).

Konuyu Niğde açısından ele aldığımızda, Niğde Üniversitesi'nin öğrencileri tarafından "*Mecburiyet Caddesi*" olarak da isimlendirilen ana caddesinde, örneğin 1999 yılında apartmanların bir kısmının alt katları, dükkânlardan değil, ailelerin ikamet ettikleri konutlardan oluşmaktaydılar. 2011 yılında bu caddedeki apartmanların alt katlarında tek bir ailenin ikamet ettiği bir bina bulmak oldukça zordur. Üniversitenin Niğde İl merkezine katkısını rakamlara vurmak gerekir ise, Tutar (2005) tarafından yapılan bir hesaplamada, 2001 yılındaki *İl'in toplam gelirinin* yüzde 10.3'üne karşılık gelmektedir (ayrıca, bakınız NİTSO, 2006).

Konuyla yakından ilgili bir çalışmada (Torun, 2005), 2004 yılında Niğde merkezde yaşayan 304 kişiye Niğde Üniversitesi'nin

Niğde halkına faydalı olup-olmadığı, olduysa hangi alanlarda faydası olduğu sorulmuştur: Niğde Üniversitesi'nin faydalı olduğunu belirtenler yüzde 87; faydalı olmadığını belirtenler ise yüzde 10.5'tir (soruyu cevapsız bırakanlar ise yüzde 2.6'dır). Üniversite'nin hangi alanda yararlı olduğu konusunda ise, alınan cevaplar şöyledir: Ekonomik (% 43.4), kültürel (% 10.5), bilimsel (% 6.6), ahlaki (% 1.3), soruyu boş bırakanlar (% 26.3).

Kültür/Sosyal İlişkiler

Anadolu'da kurulan üniversitelerin buldukları şehrin sosyal yaşamına çok önemli faydaları olmuştur. Üniversiteler buldukları yerin dışarıdaki dünya ile irtibat kurmasında anahtar rol oynamışlardır (Tekeli, 2003). Yerel düzeyde, üniversiteler her şeyden önce düzenlemiş oldukları panel, söyleşi, konferans vs. ile yerel halkın bilgilendirilmesi yolunda çok temel bir rol oynamaktadırlar. Ayrıca, Bahar Şenlikleri, tarihteki önemli günler, milli bayramlar vs. için düzenlenen etkinlikler ile hem kültür aktarımı, hem de insanların belirli bir zaman ve mekânda buluşmalarını sağlayarak, sosyalleşmelerine katkıda bulunmaktadırlar. Yine, Türkiye'nin her bir farklı şehrinde farklı müzik, yemek, giyim vs. gibi kültürel alışkanlıkları olan insanların özellikle küçük ve kapalı şehirlerde *çeşitlilik yaratması* ve *farklılığa hoşgörüyü zamanla oluşturması* açısından son derece önemli bir yeri vardır. Son olarak, küçük ve kapalı bir toplumda eş ile baş başa dışarıda eğlenmenin abes karşılandığı bir toplumda, bu öncülüğün kızılı-erkekli öğrenciler tarafından gerçekleştirilmesi, var olan cinsiyet

ilişkilerin (“kadının yeri evidir” anlayışı) daha “özgür” bir hal almasını sağlayabilmektedir.

Üniversitelerin buldukları şehirlere sosyal-kültürel etkileri konusunu araştırmalar ile ortaya koyan çalışmalar çok azdır (Torun ve arkadaşları, 2009 hariç). Torun, Öztürk ve Gelibolu (2009) 2006 senesinde Kars merkezindeki 700 kişiye anket uygulamışlardır. Araştırmanın verilerine göre, üniversitenin “kültürel” olarak şehre olumlu ve olumsuz etkilerinin şunlar olduğu görülmektedir: Şehrin tanıtımı ve imajı için önemlidir (% 81), kentin sosyal-kültürel yaşamını olumlu etkilemektedir (% 72), hoşgörü ve demokrasiye olumlu etkisi vardır (% 64), hayvancılık ve tarım konularında bilgilendiricidir (% 45), yaptığı araştırmalar ile kentin sorunlarına çözüm üretmektedir (% 35), özenti ve kültür yozlaşmasına yol açtı (% 28), ahlaki değerleri zayıflattı (% 22).

Niğde Üniversitesi sosyal-kültürel etkinlikler ile ilgili en yakın veriler *2009 Yılı İdari Faaliyet Raporu'nda* yer almaktadır. Bu rapora göre, 2009 yılında toplam 157 etkinlik düzenlenmiştir. Bunlardan ilk beşe girenler şunlardır: Konferans (60), çeşitli seminer (31), teknik gezi (21), konser (12), kurs (11) ve diğer etkinlikler. Niğde Üniversitesi'nin kurulduğu 1992 yılından beri yapılmış bulunan sosyal-kültürel etkinliklerin dağılımları ise şöyledir: *Niğde Üniversitesi 2009-2013 Stratejik Planı'na* göre, 1992-2007 yılları arasında toplam 364 sosyal-kültürel etkinlik yapılmıştır. Bu etkinliklerden en fazlasını konferanslar oluşturmakta olup (138, % 37.9), bunu müzik konserleri vs. (58, %

15.9), paneller (43, % 11.8), törenler (39, % 10.7), tiyatro (34, % 9.3), resim ve fotoğraf sergisi (15, % 4.1), spor şenlikleri (11, % 3.0), gezi, doğa yürüyüşü, piknik (9, % 2.5), bahar şenlikleri (5, % 1.4), şiir dinletisi (4, % 1.1), öğrenci partisi (4, % 1.1), kongre (2, % 0.5) ve söyleşiler (2, % 0.5) takip etmektedirler.

Son olarak, *üniversitenin şehir üzerindeki etkilerini özetleyen*, Niğde Üniversitesi'nin Niğde'ye katkıları konusundaki Niğde'nin ileri gelenlerinin (dış paydaşlarının) kendi cümlelerinden kısa alıntılar ile bitirmek gerekir ise (Torun, 2005, sf. 171; Figür 1 şu ana kadar anlatılar ile ilgili genel bir görünümü sunmaktadır):

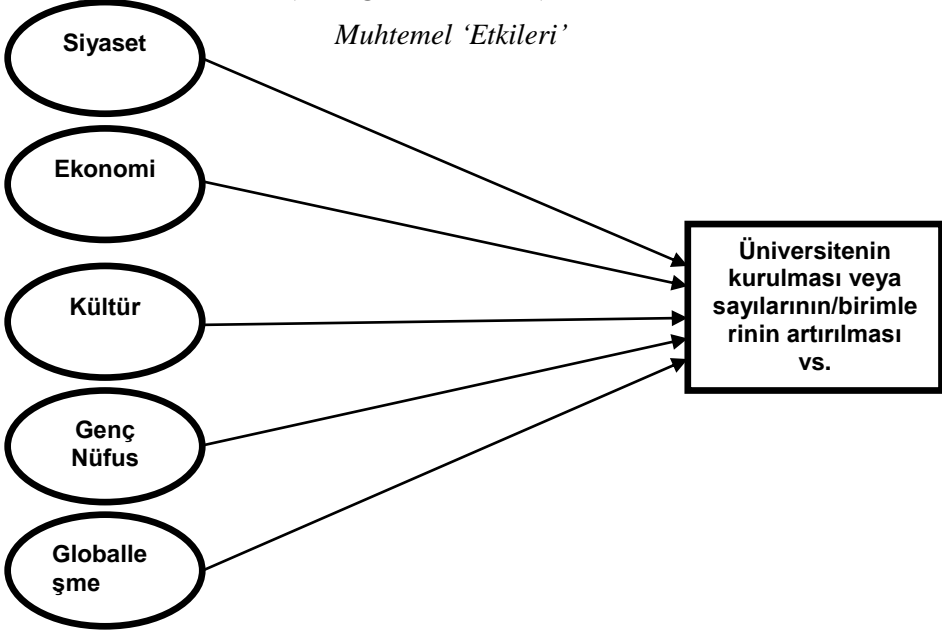
“ “Sosyo-ekonomik gelişmeyi sağlamıştır,” “Nüfusu artırmıştır,” “Kentleşmeyi sağlamıştır,” “Modernleşmenin öncüsü olmuştur,” “Hoşgörü ve demokrasi kültürünü geliştirmiştir,” “Sosyal yaşantıyı canlandırmıştır,” “Hizmet sektörünün sayısını ve kalitesini artırmıştır,” “Kente sıcak para girişini artırmıştır,” “Niğde'den dışarıya giden yatırımlar artık Niğde'de kalmaktadır,” “NÜ Niğde'nin tanıtımı için bir şans olmuştur,” “Üniversite ile kentin kültürel zenginliğini artırmıştır,” “NÜ Niğde'yi kozmopoli[o]le[i]tleşmesi sayesinde özgürlük, hoşgörü kültürü çoğalmıştır,” “Modern hayatın yaygınlaşmasında en önemli neden olmuştur.”

Kentlerin Üniversiteler Üzerindeki Etkileri

‘Kentlerin’ üniversiteler üzerindeki ‘etkileri’ birkaç yoldan olabilmektedir: Bunlardan birincisi, dolaylı bir yol olup, iktidara gelen parti veya milletvekilleri aracılığıyla veya hükümetlerin veya milletvekillerinin kendilerinin daha çok *var olan durumlarını devam ettirebilmek* için, şehre bir şeyler yapma arzularının sonucu olarak üniversitenin kurulması veya var olan üniversiteye yeni birimlerin, merkezlerin, laboratuvarların vs. yapılmasını doğurabilmektedir. Nihayetinde, yerel halkın ekonomik tatmini, siyasetçilerin ise pozisyonlarını devam ettirilmesi sağlanmış olmaktadır (“yeni kurulan üniversitelerin” *ekonomik-politik* temelli detaylı açıklamalar için, bakınız Arap, 2010; Dörtlemez, 1996; Işık, 2008b; Karakaş, 2003-4; Kaynar ve Parlak, 2005; Korkut, 1992; Torun, 2005). Tabii yeni üniversitelerin açılmasını, yukarıda da belirtildiği üzere, salt bu iki nedene indirmek konuyu eksik bırakacaktır. Bunların dışında, global düzeyde artık üniversite eğitimi “*elit eğitiminden*” “*kitle eğitimine*” doğru bir yönelim almıştır (detaylı bilgi için, bakınız Tekeli, 2003). Yani daha çok insanın eğitimi günümüz dünyasında ağırlıklı bir eğilim haline gelmiştir. Bir diğer önemli faktör ise, özellikle Türkiye’nin demografik yapısı göz önüne alındığında ortaya çıkan bir gerçektir: Türkiye nüfusu ağırlıklı olarak çok genç bir yaş grubuna sahiptir. Genç nüfusun bu durumu bir sosyal baskı unsuru oluşturmakta, bu ise daha çok üniversitenin açılması yönünde bir etki yaratmaktadır. Son olarak, ülkenin ekonomik kalkınmasının sağlanmasının bir yolunun

üniversitelerin yaygınlaştırılmasından geçtiği de unutulmaması gerekir (Figür 2).

Figür 2: 'Kentlerin' (ve Diğer Faktörlerin) Üniversiteler Üzerindeki Muhtemel 'Etkileri'

Halkın üniversiteye bakış açısı, beklentileri veya baskı grubu oluşturma konusunda çok az sayıda çalışma bulunmaktadır (Karakaş, 2003-4; Özdem ve Sarı, 2008; Torun, 2005; Torun, Öztürk, Gelibolu,

2009). Karakaş (2003-4) bir araştırmasında Afyon'daki yerel halkın Afyon Kocatepe Üniversitesi'nden (AKÜ) beklentilerini ele almaya çalışmıştır. Bu konuyu 2000'li yılların başlarında Afyon İl merkezinde oturan 1.565 kişiye anket uygulayarak incelemiştir. Karakaş, üniversitenin misyonunu anket sorusu haline getirerek, halkın misyonlar arasında hangisine önem verdiğini tespit etmeye çalışmıştır. Araştırmanın *genel* bulgularına göre, Afyonlular AKÜ'nün işlevlerine verdikleri cevapların dağılımları şöyledir: Sosyal-kültürel rol (% 46.5), bilimsel-egitimsel rol (% 19.9), ekonomik rol (% 17.4), değişim rolü (% 13.3).

Ancak, tüm meslek gruplarında sosyal-kültürel rol başı çeker iken, *sadece* esnaf, sanayiciler, serbest meslek ve işçiler arasında ilgili üniversitenin *ekonomik rolü* ön plana çıkartılmaktadır. Aynı araştırmada benzer bir başka soruda ise, AKÜ'deki gelişme ve hizmetlere ilişkin beklentiler sorulmuştur. İlgili beklentiler şöyle sıralanmaktadır: Yeni fakülte ve bölümler (Tıp, mühendislik vs.) açılmalı (% 27.5), birimler merkez kampüse taşınmalı (% 17.3), sosyal-kültürel faaliyetler artırılmalı (% 13.2), eğitimin kalitesi artırılmalı (% 12.7), üniversite kendini daha etkili sunmalı (% 5.3), öğrenci sorunlarıyla etkin bir şekilde alakalı olunmalı (% 3.6), öğretim elemanlarının sayısı ve kalitesi artırılmalı (% 2.9).

Yukarıdaki çalışmadan (hem metodolojik hem de ele aldığı kesimler bakımından) farklı olarak, Özdem ve Sarı (2008) Giresun Üniversitesi'nden beklenen görevler konusu ile ilişkili olarak 2007

yılında 13 Giresun İl'inin ileri gelenleri ile (dış paydaşlar yani üst düzey kamu kuruluşu yöneticileri, sivil toplum liderleri, siyasi parti temsilcileri vs.) mülakatlar yapmışlardır. Mülakattan elde edilen verilerden, üniversitenin görevleri arasında şu temaların altı çizilmiştir: Bölgenin sorunlarına yönelik araştırmalar yapmak, eğitici etkinlikler yapmak, yörenin iktisadi gelişmesine yönelik olarak yerel ekonomik kuruluşlar ile projeler oluşturmak, İl'in sanayi kesimine danışmanlık ve farklı hizmetsel yardımlarda bulunmak vs.

Torun ve arkadaşları (2009) 2006 yılında Kars halkının Kars Kafkas Üniversitesine bakışı ve beklentileri konusunda bir araştırma gerçekleştirdiler. Araştırmada Kars merkezde yaşayan 700 kişiye anket ve şehrin ileri gelenlerinden (dış paydaşlarına, örneğin siyasi parti temsilcileri, kamu kuruluşu başkanı, bazı sivil toplum kuruluşları) altı kişiye “derinlemesine mülakat” uygulanmıştır (ilgili araştırmanın nitel bulgularına burada yer verilmeyecektir). Araştırmanın anket sonuçlarına göre, halkın *öğrencilere bakışı* olumlu ve olumsuz şeklinde iki grupta toplanmaktadır: Öğrencilerin olumlu davranışları şunlardır: Değişik kültürlerin tanınmasını sağlıyorlar (% 32), farklı şehirlerden kimselerle kaynaşma sağlıyorlar (% 24), çocuklara iyi örnek oluyorlar (% 18), çevre ve insanlara karşı duyarlılar (% 10), komşuluk ilişkisinin gelişmesine katkı sağlıyorlar (% 5). Öğrencilerin olumsuz davranışları ise şunlardır: Öğrencilerin olumsuz davranışları yok (% 41), sokakta veya apartmandaki davranışları rahatsız edici (% 18), bekar olmaları rahatsız edici (% 13), fazla gürültülüler (% 12), çevrenin veya

apartmanın temizliğine önem vermiyorlar (% 10), saygısızlar (% 7). Aynı araştırmaya göre, halkın *kurum düzeyinde* üniversiteden beklentileri ise şunlardır: Yeni fakülte, bölümler açılarak öğrenci sayısının artırılması (% 95); öğrencilere yeni barınma olanakları oluşturulmalı (% 95); yerel insanları hedefleyen eğitici kurslar düzenlenmeli (% 93); öğrencilerin Kars'ta staj yapması ve gelir sağlaması gerekir (% 85); üniversite merkezi bir kampüs alanına geçmeli (% 77); üniversitenin çalışanları Kars İl'inde ikamet edenler olmalı (% 47).

Niğde Üniversitesi-Yerel Halk İlişkisi ile ilgili *en eski anket* çalışmasının '1995 yılında' gerçekleştirildiği sanılmaktadır ("araştırmanın" künyesi yer almadığından, Objektif, 1995). Niğde Üniversitesi *öğrencilerinin gözünde* halk veya şehre yönelik şu sonuçlar elde edilmiştir: Öğrenciler şehre ilk geldiklerinde karşılaştıkları sorun olarak en fazla halkın kendilerine yönelik tutumları olduğunu belirtmişlerdir (% 39.8), bunu konaklama (% 26.1), yeme-içme (% 16.6) ve bunların hepsi (% 13.3) takip etmektedir (Tablo 2). "Güçlük çekmedim" diyenler az sayıdadır (% 4.3). "Şikayetçi olduğunuz konular" şeklinde olduğu sanılan bir soruya verilen cevaplar yine aynı problemin tekrar ettiğine işaret etmektedir: İlk sırada sosyal iletişim bozukluğu (% 46.5), bunu kiracı-ev sahibi (% 10.4) ve ekonomik yönden (% 9.2), bunların hepsi diyenler (% 33.1) takip etmektedir. Her yüz öğrenciden sadece bir tanesi şikayetinin olmadığını belirtmiştir (% 0.8). Benzer problemler bir üçüncü soruda

da kendini yinelemiştir: Bu soru/konu ise “Kimlerle sorun yaşıyor” şeklindedir. Alınan cevaplar ise otobüs işletmeleri (% 17.5), lokanta (% 16.1), ev sahibi (% 14.8), kafeterya (% 14.8), kırtasiye (% 5.4) ve hepsi diyenler (% 31.4) takip etmektedir. Kısaca, Niğde Üniversitesi’nin kuruluş yıllarında en temel problemleri barınma, beslenme, ulaşım vb. bazı temel konulardır.

Tablo 2: 1995 Yılında Niğde Üniversitesi Öğrencilerinin Karşılaştıkları Sorunlar^a (Objektif Dergisi’nden)

Sorunlar	Kişi (n)	Yüzde (%)
İlk Gelişte Karşılaşılan Güçlük		
Halkın tutumu	252	39.8
Konaklama	165	26.1
Yeme-içme	105	16.6
Hepsi	84	13.3
Güçlük çekmedim	27	4.3
Toplam (%)	633	100
Şikayetçi Olduğunuz Konular		
Sosyal iletişim bozukluğu	363	46.5
Kiracı-ev sahibi	81	10.4
Ekonomik yönden	72	9.2
Hepsi	258	33.1
Şikayetim yok	6	0.8

Toplam (%)	780	100
<i>Kimlerle Sorun Yaşanıyor</i>		
Otobüs işletmeleri	117	17.5
Lokanta	108	16.1
Ev sahibi	99	14.8
Kafeterya	99	14.8
Kırtasiye	36	5.4
Hepsi	210	31.4
Toplam (%)	669	100

^a Yüzdeler bu yazının yazarınca hesaplanmıştır. Her bir alt başlığın yüzdesi kendi grubundaki toplam kişi sayısına göre belirlenmiştir.

Yine, *Objektif Dergisi'nin* 1995 yılındaki anketinde, *halkın gözüyle* üniversite öğrencilerine ilişkin şu sonuçlar elde edilmiştir (Tablo 3): Halkın büyük bir çoğunluğu öğrenciyi öncelikle bir müşteri olarak görmektedirler (% 67.6). Bunun ardından hem arkadaş hem müşteri (% 15.5) ve arkadaşlık (% 12.7) izlemektedir. “*Öğrenci ne kazandırıyor?*” sorusuna ise sadece ekonomik katkı diyenler yarıya yakın olup (% 51.3), hem sosyal hem ekonomik (% 27.6) ve sadece kültürel (% 17.1) olduğunu belirtenler izlemektedirler. İlk soruda olduğu gibi, burada da vurgu ekonomik ağırlıklı fakat düşük de olsa sosyal ve kültürel öğelerin öncelliği de vurgulanmıştır. Bir başka soruda “*Öğrencinin zararlı yönü*” nedir sorusu sorulmuştur. Alınan

cevaplar şöyledir: Halkın çoğunluğu öğrencinin ‘zararlı’ yönü olarak ‘ahlaki bozulmaya yol açıyor’ demişlerdir (% 59.5). Bunu ‘siyasetle fazla ilgileniyor’ (% 25.6) ve borcunu ödemiyor (% 14.9) seçenekleri takip etmektedirler.

Tablo 3: 1995 Yılında Niğde Halkının Üniversite Öğrencilerine Yönelik Düşünceleri^a

Halkın Öğrenciye İlişkin Düşünceleri	Kişi (n)	Yüzde (%)
<i>Halkın Öğrenciyle İletişimi</i>		
Müşteri	288	67.6
Arkadaşlık-müşteri	66	15.5
Arkadaşlık	54	12.7
Dolaylı ilişkisi olan	18	4.2
Toplam (%)	426	100
<i>Öğrenci Ne Kazandırıyor?</i>		
Ekonomik katkı sağlıyor	234	51.3
Sosyal-ekonomik faydası	126	27.6
Toplumsal-kültürel faydası	78	17.1
Görüş belirtmeyen	18	3.9
Toplam (%)	456	100
<i>Öğrencinin Zararlı Yönü</i>		
Ahlaki bozulmaya yol açıyor	144	59.5

Siyasetle fazla ilgileniyor	62	25.6
Borcu ödemiyor	36	14.9
Toplam (%)	242	100

^a Yüzdeler bu yazının yazarınca hesaplanmıştır. Her bir alt başlığın yüzdesi kendi grubundaki toplam kişi sayısına göre belirlenmiştir.

Bu makale ile *en yakından ilgili* bir başka araştırma ise, İshak Torun'un (2005) Niğde halkının Niğde Üniversitesi'ne bakışı ve beklentilerine ilişkin çalışmasıdır. İlgili araştırma 2004 yılı ve 2005'in ilk ayında gerçekleştirilmiş olup, Niğde merkezindeki yetişkin kitleye 304 anket ve 24 kişilik şehrin ileri gelenleri (medya, kamu kurumu, sivil toplum, siyasi parti vs. lider veya temsilcileri) ile mülakatlar yapılmıştır.

Araştırmanın cevabı önceden bilinmeyen (yani açık-uçlu soru), “Niğde Üniversitesi Deyince Ne Aklınıza Geliyor?” sorusuna alınan yanıtlar şöyledir (aşağıdaki bazı yüzdeler orijinal çalışmadan farklı olarak, bu kitabın yazarınca hesaplanmıştır): Kampüste inşaatın bitmemesi (% 33); kalitesiz eğitim, lise gibi (% 14.5); kampüs kapısı (% 13); serbest öğrenci davranışı (% 9.2); siyasi yanlılık (% 5.3), ilgili soruya fikri olmayanlar (% 25). Öğrencilere yönelik tutumlar ile ilgili olarak şu gözlemlerde bulunulmuştur: Mahallesinde öğrenci ile ters düştüğünü belirtenler (% 29). Mahallelinin öğrencilerin davranışları konusundaki görüşleri ise şunlardır: Genelde olumlular (% 46); serbest,

saygısız ve bireyci (% 23.7); gürültü yapmaları (% 13); erkek-kız ilişkileri (% 11.8) ve güvenilir olmamaları (% 5.3); öğrenciye evlerini kiraya vermek istemeyenler (kötü kullanma ve “ahlaksızlık” nedeniyle) (% 34).

Torun'un (2005) çalışmasının *en önemli* yönü, Niğde'nin ileri gelenleri (24 kişi) ile yaptığı görüşmelerden çıkardığı sonuçlardır: İlk olarak, Niğde Üniversitesi'nin çoğunlukla negatif bir görünüme sahip olduğu belirtilmiştir. Diğer bir deyişle, ilgili kurumda şu konularda kalite eksikliği olduğunun altı çizilmiştir: Öğrenim, araştırma, akademik kadro, halk danışmanlığı ve rehberliği, öğretim elemanı-öğrenci ilişkileri vs. İkinci olarak, üniversite'de spesifik bir siyasi görüşün egemen olması, adam kayırmacılığın çoğalması; üçüncü olarak, halk ile ilişkilerdeki kopukluk; dördüncü olarak, kampüs alanının yanlış yere kurulmuş olması; beşinci olarak, kampüsün altyapısının tamamlanamaması; altıncı olarak, halkın kız-erkek ilişkilerine giderek normal baktığı; yedinci olarak, halkın (özellikle esnafın) *dar ekonomik çıkarlar* doğrultusunda üniversiteye bakmış olmalarıdır. Bunda da en büyük rolü *siyasetçilerin* üniversite ile ilgili konularda ekonomik çıkarları çok fazla ön plana çıkarmış olmalarıdır. Bunun sonucu “kabartılan iştah,” *oluşturulan beklenti*, Niğde Üniversitesi'nin diğer görevlerinin arka plana atılmasına yol açmıştır.

Yöntem

Örneklem

Niğde Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgili biriminden *ön lisans, lisans ve lisans-üstü öğrencilerin* tam listesine ulaşıldı. *Araştırma evrenini* oluşturan bu öğrenci listesinde 12.514 kişi yer almaktaydı. Bu öğrencilerden 1.842 öğrenci *rastgele (tesadüfi)* olarak seçildi ve araştırmanın *örneklemi*ni oluşturdu (bu örneklem büyüklüğü evrenin % 15'ine karşılık gelmekteydi). Ancak, bilinmeyen nedenlerden dolayı araştırmaya öğrenci katılımı oldukça düşük oldu (n= 487 kişi). Bu duruma bir çözüm olarak, araştırma evreni içinden tekrar rastgele bir örneklem daha alındı (evrenin % 15'ine karşılık gelen ve daha önceki listedeki 1.842 öğrenci evreninden çıkartılarak yapıldı). Ne yazık ki, öğrencilerin katılımı bir kez daha düşük oldu (n= 159). Yani, birinci araştırmaya 487 kişi, ikinci araştırmaya ise 159 kişi katılmıştır. *Yüksek lisans ve doktora öğrencileri* (araştırma görevlileri dahil) evreninin tamamı (yani n= 723) araştırmaya dahil edilmiş olup, ancak bunlardan sadece 57 öğrenci araştırmaya katılabılmıştır. Sonuç itibariyle, araştırmaya toplam 703 ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencileri katılmış oldu. Her ne kadar düşünülen örneklem büyüklüğü çok daha yüksek olmasına rağmen, var olan örneklemin büyüklüğü yaklaşık % 5 civarındadır. Bu oran ile, istatistiksel olarak, yeterli sayıda öğrenci araştırmaya dahil edilmiştir (bakınız Czaja ve Blair, 2004).

Öğretim elemanlarının durumuna bakıldığında, öğretim görevlileri ve okutmanların sayılarının göreceli olarak az olması sebebiyle, bu *grubun tümü* araştırmaya dahil edildi. Araştırmaya toplam 383 öğretim yardımcısından, 70'i katıldı. Öğretim üyelerinin (doktora ve üstü) toplam sayısı 250'dir. Bu gruptan araştırmaya katılanların sayısı ise 94 kişidir. *İdari personel* sayılarının göreceli olarak düşük olması nedeniyle, araştırmanın yapıldığı günde araştırmaya katılabilecek durumda olan *tüm personele* anket uygulanmaya çalışıldı (n= 386). Ancak, toplam 386 personelden, sadece 188'i araştırmaya katıldı.

Esnaf araştırmasında Niğde, Bor ve Ulukışla'da toplam kaç esnaf olduğuna dair bir ön inceleme yapılmadı. Sadece çalışmaya katılması *elverişli/ulaşılabilir* 500 kadar bir esnaf örnekleme dahil edilmeye çalışıldı. Esnafın şehir merkezi ve yakın caddelerdeki esnafın olmasına özen gösterildi. Her ne kadar toplam 517 esnafa anket uygulanabilirdi de, anketlerin bir kısmı araştırmaya dahil edilemediler (samimi doldurulmaması, çok fazla boş soru bırakılması gibi nedenlerden dolayı). Bunun sonucu olarak, geçerli anket sayısı 498'de kaldı (araştırmaya katılanların evren ve örneklem dağılımları için, bakınız Tablo 4).

Tablo 4: Araştırmanın Evren ve Örneklemi^a

Araştırmaya Katılanlar	Evren (Popülasyon)	İdeal Örneklem	Gerçekleşen Örneklem
<i>Üniversite</i>	13.533	4.839	1.055
-Öğrenci	12.514	3.820	703
Ön lisans ve lisans öğrencileri	11.791	3.097	646
Birinci örneklem	-	1.842	487
İkinci örneklem ^b	-	1.255	159
Yüksek lisans ve doktora ^c	723	723	57
-Akademik Personel	633	633	164
Öğretim görevlileri ve okutmanlar	383	383	70
Öğretim üyeleri (doktora ve üzeri)	250	250	94
-İdari Personel	386	386	188
<i>Yerel Halk^d</i>	148.754		
-Esnaf (sadece Niğde, Bor ve Ulukışla) ^e	9.060	500	498
Toplam	22.593	5.339	1.553

- ^a Bazı anketlerin samimi doldurulmaması, çoğu soruların boş bırakılması gibi nedenler ile iptal edilmelerinden dolayı (özellikle esnaf anketi), örneklem büyüklükleri biraz küçülmüşlerdir.
- ^b Zaman darlığından dolayı, bu ikinci örnekleme *sadece* Eğitim, Mühendislik-Mimarlık, İ.İ.B.F., Fen-Edebiyat Fakülteleri ile Niğde Meslek Yüksek Okulu dahil edilebilmiştir.
- ^c Araştırma görevlileri dahildir.
- ^d 2009 verilerine göre, Niğde'nin *şehir merkezinin nüfusu* 105.702 olup, bunu 37.566 ile Bor şehir merkezi nüfusu ve 5.486 ile Ulukışla "şehir merkezi" nüfusu takip etmektedirler (TÜİK, 2010a).
- ^e Araştırma planına göre, araştırmanın en başında esnaflar ile ilgili toplam sayı 500 esnaf ile sınırlandırılmıştır. Esnaflar ile ilgili veriler *Niğde Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği*'nden 23.12.2010 tarihinde elde edilmiştir. Niğde İl'i sınırları içinde 2010 yılı Aralık Ayı itibariyle toplam 10.775 esnaf var olup, bunların 6.462'si Niğde'de, 1.981'i Bor'da ve 617'si Ulukışla'da yer almaktadır (bu esnafların bir kısmı üniversite öğrenci veya personeli ile hiç veya çok az alakalı mesleklere sahiptirler, örneğin demirciler, marangozlar, sakatatçılar vs.).

Araştırmaya katılan beş grubun yaş, cinsiyet, gelir bakımından dağılımları şöyledir: *Öğrencilerin* ortalama yaşları 21'dir. Bu grubun yüzde 52.8'i erkek, yüzde 45.8'i kadındır. Öğrencilerin ailelerinin ortalama toplam aylık gelirleri ise 1.300 TL'dir. Ortalama bir ailedeki

kişi sayısı (hane halkı sayısı) ise dördtür. *Okutman ve öğretim görevlilerinin* durumuna bakıldığında, bu grubun ortalama yaşı 38'dir. Erkeklerin oranı yüzde 57.1, kadınların oranı yüzde 42.9'dur. Okutman ve öğretim görevlilerinin ortalama toplam aylık gelirleri ise 3.000 TL'dir. Bu grubun ortalama hane halkı sayısı ise üçtür. *Öğretim üyelerinin* (en az doktora eğitilmiş olanlar dâhil) ortalama yaşları 40'dir. Bu grubun yüzde 73.4'ü erkek, yüzde 18.1'i ise kadındır. Öğretim üyelerinin ortalama aylık gelirleri ise 3.500 TL'dir. Bu kesimin evlerinde ortalama olarak dört kişi yaşamaktadır. *İdari personele* gelince, bu grubun ortalama yaşı 37'dir. İdari personelin yüzde 54.3'ü erkek, yüzde 38.3'ü ise kadındır. Ortalama aylık gelirleri ise 895 TL'dir. Ailedeki ortalama birey sayısı ise dördtür. Son olarak, *Niğde, Bor ve Ulukışla esnaflarına* baktığımızda, bu kesimin ortalama yaşları 34'tür. Erkekler araştırmanın yüzde 74.9'unu, kadınlar ise yüzde 13.9'unu oluşturmaktadırlar. Bir esnaf ailesinin ortalama toplam aylık geliri ise 1.500 TL'dir. Esnafın evlerinde ortalama toplam dört kişi yaşamaktadır.

Bilgi Toplama Aracı: Anket

Araştırmada ana bilgi toplama aracı ankettir (sörvey). *Öğrencilere yönelik anketlerin* duyurulması araştırma ile ilgili gerekli bilgilerin Niğde Üniversitesi web sayfasından ve ayrıca her fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokulunun öğrenci giriş kapılarına isim listeleri (anket uygulanmasından bir hafta öncesinden) asılarak

gerçekleştirilmiştir. Öğrencilere anketlerin uygulanması merkez yerleşkesindeki konferans salonunda ve her bir yüksekokul veya meslek yüksekokulunun bir veya birkaç sınıfında gerçekleştirildi.

Öğretim görevlileri ve okutmanlar ile idari personele yönelik anketler ile ilgili bilgiler, Niğde Üniversitesi web-sayfasından bir hafta öncesinden duyurulmuştur. Öğretim üyeleri ve esnaflar için farklı bir yol izlendi. *Öğretim üyelerine* Mayıs ayı ortalarında elden, posta kutularına veya duruma göre oda kapılarının altından teslim edildi. Öğretim üyeleri anketleri doldurduktan sonra, sadece fakültelerin akademik girişlerine konulmuş olan anket kutularına (kutuların üzerinde “*öğretim üyesi anket kutusu*” yazısı konuldu) anketlerini atmaları rica edildi. Şayet öğretim üyesi bir fakültede çalışmıyor ise veya anket kutusuna atmamayı tercih etmiş ise, kendilerine posta pulu yapıştırılmış ve gönderecekleri adresin önceden yer aldığı bir zarf da verildi. *Esnaflara* gelince, onlara toplam 10-12 kişilik Sosyoloji Bölümü ilk sene öğrencilerinden oluşan bir grupla (anketörler), Niğde, Bor ve Ulukışla merkezlerinde, Nisan sonu Mayıs başı gibi, ana caddeler ve onların çok yakınındaki diğer “önemli” caddelerdeki esnaflara anket uygulanmıştır. Anketler esnaflara elden verilerek, esnafların kendileri tarafından doldurulmaları istenmiştir. Anket bitiminden 45-60 dk. sonra anketörler tarafından anketler toplanmıştır. Olağanüstü durumlarda (örneğin, şayet esnafın okumuşluğu yok ise), anketörler soruları okuyup, cevapları kaydetmişlerdir (sadece birkaç kişiye bu tür anket uygulanmıştır).

Öğrenci, öğretim elemanı ve memurlar için ayrı ayrı anketler oluşturuldu ve uygulandı (fakat bazı konular ortak olduğu için, bu konular hemen her ankette yer aldı, örneğin, boş zaman alışkanlıkları, kişi ve kurumlara güven gibi). Araştırmaya katılanlara anket ile ilgili bir tanıtım yazısı (araştırmanın amacı, konusu, topluma katkıları, iletişim bilgileri vs. gibi) verildi. *Akademik etik* ile ilgili olarak şu iki temel konu araştırmanın hemen öncesinde altı çizilerek özellikle vurgulandılar: Araştırmaya katılımın tamamen *gönüllü* ve verilen bilgilerin kişi düzeyinde *gizli kalacağı sözlü ve yazılı* olarak bildirildi. Araştırmaya ‘katılanlara’ (ve hatta anketi doldurmaya hiç başlamayan veya çok az doldurup bırakanlar vs. dahil) zaman, para ve enerjilerini harcadıkları için, kendilerine küçük bir tükenmez kalem hediye edildi.

Araştırmada Kullanılan Değişkenler

Araştırma ile ilgili kullanılan değişkenler şu üç temel kavram içerisinde ele alınmıştır: *Üniversite, yerleşim yeri, üniversite-yerleşim yeri ilişkileri*. Her ne kadar araştırmanın temel odağı üniversite ve yerleşim yeri ilişkileri olmasına rağmen, bu ilişkilerin gerçek sınırlarını bilmenin mümkün olmaması nedeniyle (Scott, 2003), üniversite ve yerleşim yeri ilişkileri ile doğrudan veya dolaylı olması nedeniyle üniversite ve yerleşim yerleri ile ilgili diğer bazı bilgilere de yer verilmesi gerekli olmuştur. Örneğin, Niğde İl’inin ekonomik gelişmişlik düzeyi aynı zamanda üniversitenin öğrenci sayısı, fiziki,

eğitimsel ve sosyal kültürel ortamını çok yakından etkileyen bir unsurdur (ki bu durum şehrin kendisine yönelik olarak da geçerlidir).

İlk konu ile başlanacak olunur ise, üniversite ile ilgili ele alınan hususlar ise şunlardır: Üniversitenin genel gidişatı, rektörlerden memnuniyet, üniversiteden tatmin, üniversitenin bazı sorunları, üniversiteye siyasetin girmesi, üniversitenin veya çalışanlarının ekonomik meta (mal) olarak algılanması. *Üniversitenin genel gidişatı* konusunda araştırmaya katılanlara şu soru yöneltildi: “Niğde Üniversitesi’nin genel gidişatı aşağıdakilerden hangisine girer?” Bu sorunun cevap şıkları “Daha iyiye gidiyor,” “Daha kötüye gidiyor” ve “Aynı.”

Rektörlerden tatmin konusunda iki soru yöneltildi: “Şu ana kadar Niğde Üniversitesi’nde görev yapan rektörlerin tümünü dikkate alırsanız, rektörlerin Niğde Üniversitesi için yaptıkları işleri ne derece tatmin edici buluyorsunuz?” ve “Şu an görevde bulunan Rektörü, Niğde Üniversitesi için yaptığı işlerinden dolayı, ne derece tatmin edici buluyorsunuz?” Bu soruların cevap şıkları ise şunlardır: “Hiç tatmin edici değil,” “Tatmin edici değil,” “Kararsızım,” “Tatmin edici,” “Tamamen tatmin edici.”

Üniversiteden tatmin konusunda yukarıdaki her bir grup için ayrı indeksler oluşturulmuş ve ilgili indekslerin ortalamaları analizlerde kullanılmıştır. Bu indeksin ölçülmesinde toplam on dört gösterge kullanılmış ve bu göstergelerden duyulan tatmin ölçülmeye çalışılmıştır: Kurum-içi iletişim; kütüphane; sağlık hizmetleri; dolmuş;

bilgisayar; yemekhanedeki yemeklerin kalitesi; kantin; kampüste yeşillendirme vs.; kampüste yol, kaldırım vs.; kampüste spor; sosyal-kültürel etkinlikler; üniversitenin düzenlediği akademik faaliyetler; şimdiki Rektör’ün kurum-içi paydaşlar ile toplu görüşmeleri; N.Ü. ile ilgili bilgi ve faaliyetlerin tanıtan araç-gereçlerden tatmin olma veya yeterli bulma. Örneğin, “Kurum-içi iletişim/haberleşme olanaklarını (sözlü bilgilendirme, resmi yazışmalar v.s.) ne derece tatmin edici buluyorsunuz?” sorusu gibi. Yukarıda olduğu gibi, bu konulardaki soruların cevap şıkları da “Hiç tatmin edici değil,” “Tatmin edici değil,” “Kararsızım,” “Tatmin edici,” “Tamamen tatmin edici” seçeneklerinden oluşmaktadır.

Üniversitenin sorunları alt-kategorisi altında ise şu konulara yer verildi: Sosyal kültürel (gezi, sergi, konser, tiyatro vs.) ve eğitici etkinlikler (panel, söyleşi, konferans vs.), laboratuvar/atölye araç-gereç, kitap, dergi, makale vs. tatminsizlikleri (veya yetersizlikleri) ve kendisi ile aynı zamanda kurulmuş çevre üniversiteler ile binalaşma bakımından yetersizlikleri içermektedir. Bir örnek vermek gerekir ise, “Üniversitenin düzenlediği sosyal-kültürel etkinlikleri (Bahar Şenlikleri, gezi, sergi, konser, tiyatro v.s.) ne derece tatmin edici buluyorsunuz?” Yine, bu soruya verilen cevap şıkları “Hiç tatmin edici değil,” “Tatmin edici değil,” “Kararsızım,” “Tatmin edici,” “Tamamen tatmin edici” seçeneklerinden oluşmaktadır (laboratuvar/atölye konusunda, cevap şıkları “yeterlilik” ile ilgili derecelendirilmiş cevap şıkları şeklindedir). Üniversitenin fiziki yapısı konusundaki soru “Sizce

Niğde Üniversitesi kendisi ile aynı zamanda kurulmuş çevre illerdeki üniversiteler ile fiziki (binalaşma) yönden kıyaslandığında, nerede durmaktadır?” olup, cevap şıkları ise şunlardır: “Diğer üniversitelerden daha kötü durumda,” “Diğer üniversiteler ile aşağı-yukarı aynı” ve “Diğer üniversitelerden daha iyi.”

Üniversitede siyaset konusu ile ilgili şöyle bir soru yöneltildi: “Üniversitelere siyaset ne derece girmelidir?” Cevap şıkları yüzde 10 ila yüzde 100 arasında değişmekte olup, yüzde 10 “hiç” yüzde 100 ise “tamamen” e karşılık gelmektedir.

Üniversitenin (veya çalışanlarının) ekonomik meta (mal) olarak algılanması konusunda ise şu soru yöneltildi: “Üniversitenizin/okulunuzun bulunduğu yerleşim yerindeki kişiler tarafından ne derece para veya gelir getirici bir kişi olarak görülmektesiniz?” ve “Üniversitelere (veya üniversitedeki kişileri) ne derece para veya gelir getirici bir kurum/kimseler olarak bakılmalıdır?” Bu sorunun da cevap şıkları yüzde 10 (“hiç”) ila yüzde 100 (“tamamen”) arasında değişmektedir. Birinci soru sadece üniversite personeli ve öğrencilere, ikinci soru ise sadece esnaflara yöneltildi.

İkinci olarak, *yerleşim yeri* genel başlığında şu konulara yer verildi: Yerleşim yerlerinden tatmin, sosyal etkinliklerin yeterliliği, Niğde'nin ekonomik gelişmişlik düzeyi. *Yerleşim yerlerinden tatminin* ölçülmesinde toplam yedi konu ele alınmıştır: Doktor kalitesi, yeme-içme yerlerinin kalitesi; sokak-caddelerin temizliği, okulun bulunduğu yerin “şehir hissi” vermesi, geceleri emniyette hissetme, şehir-içi

ulaşım kalitesi, hayat pahalılığı. Mesela, “Okulunuzun bulunduğu yerdeki hastane doktorlarının verdikleri hizmetleri ne derece kaliteli buluyorsunuz?” (aynı soru esnaflar için “İş yerinizin bulunduğu yerleşim yerindeki...” şeklinde değiştirilmiştir). Bu ve yeme-içme konusu ile ilgili soruların cevap şıkları şunlardır: “Kötü,” “Orta,” “İyi” ve “Mükemmel.” Sokak-caddelerin temizliği, okulun/işyerinin bulunduğu yerin “şehir hissi” vermesi, geceleri emniyette hissetme, şehir-içi ulaşım kalitesi, hayat pahalılığı konularındaki soruların cevap şıkları ise “Hiç,” “Bazen,” “Çoğunlukla,” “Her zaman” seçeneklerinden oluşmaktadır.

Sosyal etkinliklerin yeterliliği konusunda personel ve öğrencilere “2009-2010 Eğitim-öğretim döneminde, Niğde şehrindeki (üniversite hariç) resmi kurum veya derneklerce düzenlenmiş sosyal-kültürel etkinlikleri (konferans, söyleşi, tiyatro, konser, şenlik v.s.) ne derece tatmin edici buldunuz?” sorusu soruldu. Benzer şekilde, esnaflara “2009 yılının Sonbaharı’ndan beri, ikamet ettiğiniz yerdeki (üniversite hariç) resmi kurum veya derneklerce düzenlenmiş sosyal-kültürel etkinlikleri (konferans, söyleşi, tiyatro, konser, şenlik v.s.) ne derece tatmin edici buldunuz?” sorusu yöneltildi. Cevap seçenekleri şunlardır: “Hiç tatmin edici değil,” “Tatmin edici değil,” “Kararsızım,” “Tatmin edici,” “Tamamen tatmin edici.”

Niğde'nin ekonomik gelişmişlik düzeyi burada yer alan diğer değişkenler ile doğrudan veya dolaylı olarak yakından ilişkilidir. Bu konuda “Niğde İl'i çevresindeki iller ile kıyaslandığında, ekonomik

gelişmişlik düzeyi açısından sizce Niğde nerede durmaktadır?” Bu sorunun cevap kategorileri ise şunlardır: “Çevre illerden daha kötü durumda,” “Çevre iller ile aşağı-yukarı aynı,” “Çevre illerden daha iyi.”

Üçüncü ve son olarak, *üniversite-yerleşim yeri ilişkileri* genel teması altındı şu konulara yer verildi: Üniversite ve kent bütünleşme düzeyi, üniversiteye bağlı, üniversite-sanayi işbirliği, üniversitenin kente ekonomik katkısı, üniversitenin kente sosyal-kültürel katkısı, öğrencilerin ahlaklılığı, yerel örf-adetlere uymaları, birbirleri ile yakın fiziki (veya sosyal) davranışlardan rahatsızlık ve giyim-kuşamlarından rahatsızlık.

Üniversite ve kent bütünleşmesi konusunda “Sizce Niğde Üniversitesi ile okulunuzun bulunduğu yerin halkı arasındaki ilişki ne derece kopuktur?” sorusu soruldu. Sorunun cevap şıkları yüzde 10 (“hiç”) ile yüzde 100 (“tamamen”) arasında değişmektedir.

Üniversiteye bağlı konusunda “Sizce okulunuzun bulunduğu yerin halkı üniversitelere ne derece karşılıksız para, bina, arsa vb. vermektedirler?” Cevap şıkları yüzde 10 (“hiç”) ile yüzde 100 (“tamamen”) arasında değişmektedir.

Üniversite-sanayi işbirliği konusunda iki soru yönetildi: “Niğde Üniversitesi, sanayi ile işbirliğini ne derece gerçekleştirebilmektedir?” ve “Sanayiciler, Niğde Üniversitesi ile işbirliğini ne derece gerçekleştirebilmektedirler?” Bu sorunun cevap

şıkları yüzde 10 (“hiç”) ile yüzde 100 (“tamamen”) arasında değişmektedir.

Üniversitenin şehre ekonomik ve sosyal-kültürel katkısı konularında şu sorulara yer verildi: “Sizce üniversite okulunuzun bulunduğu yerdeki halka ekonomik olarak ne derece bir katkısı olmaktadır?” ve “Üniversite-halk ilişkisinde, sizce üniversite okulunuzun bulunduğu yerin halkına akademik, kültürel, sosyal olarak ne derece bir katkısı olmaktadır?” Cevap şıkları yüzde 10 (“hiç”) ile yüzde 100 (“tamamen”) arasında değişmektedir.

Son olarak, üniversite-halk arasındaki ilişkilerin odağında yer alan önemli iki kesim veya grup, üniversite öğrencileri ve esnaflardır. Bu iki kesimden öğrencilerin *kültürel* (veya yaşam tarzı) bakımından *esnaflarca nasıl algılandığı* ortaya koymak için, araştırmaya konu olan esnaflara bazı sorular yöneltildi. *Öğrencilerin ahlaklılığı* ile ilgili olarak, “Üniversite öğrencilerini ne kadar ahlaklı buluyorsunuz?” sorusu yöneltildi. Öğrencilerin *örf ve adetlere uyması* konusunda, “Üniversite öğrencileri ne derece örf ve adetlerinize uygun olarak hareket etmektedirler?” sorusu soruldu. Öğrencilerin *yakın fiziki davranışlarından rahatsız olma* konusunda, “Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli el ele, kol kola sokaklarda gezmeleri, parklarda oturmaları vs. sizi ne derece rahatsız eder?” suali yöneltildi. Öğrencilerin *giyim-kuşamundan rahatsız olma* konusunda, “Üniversite öğrencilerinin açık-saçık giyinmeleri (mini etek, göğüslerin üstten biraz görünmesi vs.) sizi ne derece rahatsız eder?” şeklinde bir soru esnaflara yöneltildi. Tüm bu

soruların cevap şıkları yüzde 10 (“hiç”) ve yüzde 100 (“tamamen”) arasında değişmektedirler.

Bulgular

Bu kısımda, üniversite-şehir ilişkileri üç genel başlık altında değerlendirilmiştir: Üniversite, yerleşim yeri, üniversite ve yerleşim ilişkileri (bakınız Tablo 5). *Niğde Üniversitesi* ile ilgili şu konulara yer verildi: Üniversitenin genel gidişatı, rektörlerden memnuniyet, üniversiteden tatmin, üniversitenin sorunları, üniversiteye siyasetin girmesi, üniversitenin veya çalışanlarının ekonomik meta olarak algılanması. Bu konulardan birincisine gelecek olursak, *üniversitenin genel gidişatı* konusunda okutman ve öğretim görevlilerinin yüzde 95.7’si, üniversitenin daha iyiye gittiğini belirtmişlerdir. Daha kötü veya aynı diyenlerin oranı ise yüzde 0 (sıfırdır). Öğretim üyelerinin yüzde 80.9’u üniversitenin genel gidişatına daha iyiye gidiyor derken, yüzde 3.2’si daha kötüye, yüzde 9.6’sı ise aynı olduğunu belirtmişlerdir. İdari personelin yüzde 75.5’i daha iyiye gidiyor derken, yüzde 5.9’u daha kötüye gidiyor, yüzde 9.0’u ise aynı olduğunu belirtmişlerdir. Son olarak, esnafların yüzde 48.4’ü üniversite daha iyiye gidiyor derken, yüzde 9.6’sı daha kötüye gittiğini, yüzde 19.7’si ise aynı demıştır.

Rektörlerden memnuniyete gelince, Niğde Üniversitesi’nde görev yapan rektörlerin tümünden tatmin sorulduğunda, okutmanların yüzde 22.9’u, öğretim üyelerinin yüzde 5.3’ü, idari personelin yüzde

32.0'si, esnafın yüzde 21.3'ü rektörlerden tatmin olduklarını belirtmişlerdir. *Şimdiki rektörden* tatmin sorulduğunda ise, okutman ve öğretim görevlilerinin yüzde 91.4'ü, öğretim üyelerinin yüzde 85.1'i, idari personelin yüzde 80.3'ü, esnafın ise yüzde 33.5'i tatmin olduklarını belirtmişlerdir.

Üniversiteden tatmin konusunda, üniversiteden *göreceli olarak* (yani gruplar arası kıyaslama gereği) en az tatmin olduklarını belirtenler öğrencilerdir (indeksin ortalaması 32.7'dir). Diğer gruplar arasında üniversiteden tatmin konusunda bir fark yoktur: İdari personel (37.2), öğretim üyeleri (38.2), okutman ve öğretim görevlileri (38.2). Bu indeksin "*normalde*" alt sınırı 14, üst sınırı ise 70'dir (her bir on dört sorunun cevapları 1-5 arasında değişmektedir: "Hiç tatmin edici değil" (= 1), "Tamamen tatmin edici" (=5)). Eğer en üst sınır ile en alt sınır bandı arasındaki fark alınır (70 eksi 14) ve bu değer (56) ortası bulunur ise, ilgili "orta değer" 28 olacaktır. Bu bilgiler ışığında, üniversiteden tatminin yaklaşık olarak ortanın biraz üzerinde olduğunu söylemek mümkündür.

Üniversitenin sorunları konusunda *sadece* üç konuya ağırlık verilmiştir: Binalaşma, eğitimsel araç-gereç yetersizlikleri ve sosyal-kültürel eksiklikler. Niğde Üniversitesi'nin kendisi ile aynı zamanda kurulmuş çevre illerdeki "yeni üniversiteler" ile binalaşma bakımından karşılaştırıldığında, nerede bulunduğu soruldu. Okutman ve öğretim görevlilerinin yüzde 48.6'sı çevre illerdeki üniversitelerden daha kötü olduğunu, yüzde 28.6'sı aynı, yüzde 8.6'sı daha iyi olduğunu

belirtmişlerdir. Öğretim üyelerinin yüzde 72.3'ü çevre illerdeki üniversitelerden daha kötü olduğunu, yüzde 14.9'u aynı, yüzde 4.3'ü ise daha iyi olduğunu belirtmişlerdir. İdari personelin yüzde 38.8'i çevre illerdeki üniversitelerden daha kötü olduğunu, yüzde 26.1'i aynı, yüzde 8.5'i ise daha iyi olduğunu belirtmişlerdir. Esnafın yüzde 30.9'u çevre illerdeki üniversiteler ile aynı olduğunu, yüzde 26.1'i daha kötü olduğunu, yüzde 14.3'ü ise daha iyi olduğunu belirtmişlerdir (benzer bulgular için, bakınız Dirier, 2007; Torun, 2005). Eğitimle ilgili eksikliklerden laboratuvar ve atölyenin durumuna bakıldığında, öğrencilerin yüzde 62.4'ü, okutman ve öğretim görevlilerinin yüzde 34.3'ü, öğretim üyelerinin ise yüzde 54.2'si araç-gereçlerin yetersiz veya tatmin edici olmadıklarını belirtmişlerdir (bu durumun aslında Niğde Üniversitesi ile sınırlı değildir, örneğin bakınız Güçlü, 2009; Korkut, 1992). Öğrencilerin yüzde 33.2'si, okutman ve öğretim görevlilerinin yüzde 34.3'ü, öğretim üyelerinin yüzde 46.8'i, idari personelin ise yüzde 10.6'sı kütüphanede kitap, dergi, makale vs. eksikliklerinden bahsetmişlerdir. Son bir eksiklik konusu ise, sosyal-kültürel etkinliklerin düzeyi ile ilgilidir. Öğrencilerin, okutman ve öğretim görevlilerinin yüzde 44.3'ü, öğretim üyelerinin yüzde 35.1'i, idari personelin yüzde 28.7'si, esnafın ise yüzde 51.4'ü sosyal-kültürel faaliyetleri (gezi, sergi, konser, tiyatro vs.) yetersiz bulmaktadırlar. Yine, öğrencilerin yüzde 34.7'si, okutman ve öğretim görevlilerinin yüzde 30.0'u, öğretim üyelerinin yüzde 39.3'ü, idari personelin yüzde

14.9’u eğitici etkinlikleri (panel, söyleşi, konferans vs.) tatmin edici bulmamaktadırlar.

Üniversiteye siyasetin girmemesi konusunda okutman ve öğretim görevlileri, öğretim üyeleri ve idari personelin görüşleri aynıdır: Verilen cevapların yüzdelerinin ortalaması 10.0’dur. Yani, idari ve akademik personel üniversitelere siyasetin “hiç” girmemesi gerektiğine inanmaktadırlar.

Üniversitenin ekonomik bir kurum olarak bakılması konusunda, Niğde Üniversitesi’nin bulunduğu yerleşim yerinde ne derece *para* veya *gelir getirici* bir birey olarak *bakıldıkları* (öğrenci, idari ve akademik personele) veya *bakılmaları* (esnaflara) *gerektiği* sorusu araştırmaya katılan tüm gruplara yöneltildi. Esnaflar üniversitedeki kişilere yüzde 49.0 para veya gelir getirici kimseler olarak bakılması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğrenciler yüzde 50.5, idari personel yüzde 51.8, öğretim üyeler yüzde 57.0, okutman ve öğretim görevlileri ise yüzde 70 para getirici kişiler olarak bakıldıklarını belirtmişlerdir (benzer bilgiler için, bakınız Objektif Dergisi, 1995; Torun, 2005; Zor, 2006). Araştırmaya katılan esnafların çoğunluğu üniversiteyi bir kazanç kapısı olarak görmenin bir yansıması olarak yeni bölüm, fakülte veya gece eğitimi (ikinci öğretim) programları görmek istediklerini belirtmektedirler. Örneğin, Ulukışla’da yaşayan 43 yaşında bir kadın esnaf şöyle yazmıştır:

“Niğde'nin Ulukışla ilçesine 4 yıllık yüksekokulun getirilmesini istiyorum. Çünkü Ulukışla terk edilmiş harap bir ilçe olsun istemiyorum. Canlılık gelir, esnafın yüzü güler, öğrenci bacasız fabrikadır.”

Yukarıdaki üniversite ile ilgili konuları bitirdikten sonra, bahsedilmesi gereken ikinci önemli konu ise, Niğde Üniversitesi'nin akademik birimlerinin bulunduğu *yerleşim yerlerine* (Niğde merkez, Bor ve Ulukışla) ilişkin bazı konulara değinmenin gerekliliğidir. Bu konular şunlardır: Yerleşim yerlerinden tatmin, sosyal etkinliklerin yeterliliği, Niğde'nin ekonomik gelişmişlik düzeyi.

Yerleşim yerlerinden tatmin konusunda alınan cevaplar hemen hemen aynıdır: Öğrenciler, okutman ve öğretim görevlilerinin puanları ile (14.0), öğretim üyesi, idari personel ve esnafların puanları birbirleri ile aynıdır (15.0). Yukarıda olduğu gibi, bu noktada doğal olarak sorulması gereken soru şudur: “Bu verilen puanlar az mı, orta mı, yoksa yüksek mi?” anlamına gelmektedir. Eğer kişiler *tam anlamıyla* yukarıdaki yedi konudan tatmin olsalar idi, alacakları toplam skor 28 puan olacaktır (soruların cevap şıkları 1-4 arasında değişmektedir). Eğer yerleşim yerlerinden hiç tatmin olunmamış veya kötü kalitede değerlendirilmiş olursa idi, kişilerin yedi konuda alacakları toplam puan 7 olacaktır. Dolayısıyla, en üst ve en alt alacakları puanlar arasındaki fark (28 eksi 7) 21'dir. Bu değer (21) ikiye bölünür ise, ilgili

bandın orta değeri bulunacaktır (yani 10.5). Araştırmaya katılan kişilerin yerleşim yerlerinden tatminin ortanın biraz üzerinde oldukları görülmektedir. Burada unutulmaması gereken bir nokta, Ulukışla ve Bor gibi yaşam kalitesi (en azından Niğde ile kıyaslandığında) daha düşük olan yerleşim yerlerin hepsinin bir arada verilmesi sonucu (Niğde dahil), yerleşim yerinden tatmin puanlarının aşağıya doğru çekilmiş olması kaçınılmazdır (benzer bulgular için, bakınız Objektif Dergisi, 1995).

Yerleşim yerlerinde sosyal etkinliklerin (konser, tiyatro vs.) yetersizliği konusunda durum şöyledir: Bu konuda en fazla olumsuzluk oranı öğretim üyelerinden gelmektedir (% 53.2). Bunu öğretim görevlisi ve okutmanlar (% 48.6), öğrenciler (% 39.0), esnaflar (% 38.7) ve idari personel izlemektedir (% 28.2).

Niğde'nin ekonomik olarak (az) gelişmişliği: Bu konuda Niğde İl'inin çevre iller ile karşılaştırıldığında, ekonomik gelişmişlik konusunda nerede durduğu soruldu. Niğde'nin çevre illerden dahi kötü bir konumda olduğu cevabını verenler yüzde 57.4 (esnaflar) ile yüzde 80 (okutman ve öğretim görevlileri) arasında değişmektedir. Çevre iller ile aynı ekonomik gelişmişlik düzeyinde olduğunu belirtenler yüzde 10.0 (okutman ve öğretim görevlileri) ile yüzde 17.6 (idari personel) arasında değişmektedir. Çevre illerden ekonomik olarak daha iyi olduğunu belirtenler yüzde 0 (öğretim üyeler) ile yüzde 4.3 (idari personel) arasında değişmektedir.

Son fakat üzerinde durulacak en önemli konu ***üniversite ve yerleşim yeri ilişkisidir***. Bu konuda ele alınan alt-konular şunlardır: Üniversite ve kent bütünleşmesi, üniversiteye bağış, üniversite ve sanayi işbirliği, üniversitenin Niğde'ye ekonomik katkısı ve üniversitenin Niğde'ye sosyal-kültürel katkısı, öğrencilerin ahlaklılığı, yerel örf-adetlere uymaları, birbirleri ile yakın fiziki davranışlardan rahatsızlık ve giyim-kuşamlarından rahatsızlık. Bu genel çatı içinde, *üniversite ve kent bütünleş(eme)mesi* alt-konusunda alınan cevaplar yüzde 50 (esnaf) ile yüzde 61 (akademik ve idari personel) arasında değişmektedir. Diğer bir deyişle, orta düzey bir bütünleşme olduğu belirtilmektedir (benzer bulgular için, bakınız Torun, 2005).

Üniversiteye bağış konusu da bir üniversite ile kent arasındaki ilişkinin açıklığa kavuşturulmasında son derece önemli bir göstergedir. Bu konuda üniversitenin birimlerinin bulunduğu yerleşim yerlerindeki halk ne derece üniversiteye para, bina, arsa vs. vermektedirler şeklinde bir soru yöneltildi. Araştırma verilerine göre, yerel halk tarafından üniversiteye yapılan bağışın yüzde 10 (akademik ve idari personel) ve yüzde 20 (esnaf) olduğu şeklindedir. Yani, Niğdeliler Niğde Üniversitesi'ne bağış yapmamaktadırlar (yazarın bilgisine göre, yer alan birkaç bağış konusu ise şunlardır: Üniversitenin merkez yerleşkesinin arsasının bağışlandığı (bakınız Acındı, 2010), Şahenk Grubu tarafından il 'merkezinde' yaptırılmış olan bir kütüphane ve en son olarak yakın zamanlarda merkez yerleşkeye yapılan bir anaokulu bulunmaktadır).

Üniversite ve sanayinin karşılıklı işbirliği konusunda iki soru yönetildi: Üniversitenin ne derece sanayi ile işbirliğini gerçekleştirebildiği ve sanayinin ne derece üniversite ile işbirliğini gerçekleştirebildiği. Üniversitenin sanayi ile işbirliğini yüzde 40 (akademik personel, esnaf) ile yüzde 50 (idari personel) gerçekleştirebildiği belirtilmiştir. Sanayicilerin ne derece üniversite ile işbirliğini gerçekleştirebildikleri sorusu *sadece* esnaflara yöneltilmiştir: Esnaflar sanayicilerin yüzde 30'unun üniversite ile işbirliğini gerçekleştirebildiklerini belirtmişlerdir.

Son olarak, *üniversitenin Niğde'ye ekonomik ve sosyal-kültürel katkısına* gelecek olursak, alınan cevaplardan üniversitenin Niğde'ye ekonomik katkısına verilen cevaplar yüzde 60 (esnaf) ile yüzde 80 (öğretim üyesi ve idari personel) arasında değişmektedir. Benzer şekilde, üniversitenin *Niğde'ye olan sosyal-kültürel katkısına* (konferans, panel, şenlik, tiyatro, konser vs) bakıldığında, üniversitenin şehre yaptıkları katkılar yüzde 60 (okutman ve öğretim görevlileri) ve yüzde 70 (öğretim üyesi, idari personel ve esnaf) şeklindedir. Öğrencilerin *yerel kültüre uygunluğuna* verilen cevaplar ortalama yüzde 30-50 arasında değişmektedir. Yani, her iki veya üç kişiden (esnaftan) biri, öğrencilerin kendi ahlaki, örf-adetlerine uymadıklarını belirtmişlerdir (benzer bulgular için, bakınız Objektif Dergisi, 1995; Torun, 2005).

Bor'da ikamet eden 42 yaşındaki bir erkek esnaf örf ve adetler konusunda şunları yazmıştır:

“Niğde üniversitesi öğretim üyelerinden isteğim öğrencilerinden ilimize yakışır bir tavırda davranmalarını buranın örf ve adetlerine yakışır vaziyette dolaşmalarını tavsiye etmelerini rica ediyorum. Çocuklarımızın ve çevremizin ahlakını bozacak, giyim ve davranışlarını yapmamalarını istiyorum.”

Tablo 5: Karşılaştırmalı Bir Analiz: Niğde Üniversitesi, Yerleşim Yerleri ve Üniversite-Yerleşim Yerleri İlişkileri^a

Konular	Öğrenci (n = 703)	Okut./Öğr. Gör. (n = 70)	Öğr. Üyesi (n = 94)	İdari Pers. (n = 188)	Esnaf (n = 498)
<i>Üniversite</i>					
<i>-N.Ü. Genel</i>					
Gidişatı ^b	-	95.7	80.9	75.5	48.4
Daha iyiye gidiyor (%)	-	0	3.2	5.9	9.6
Daha kötü gidiyor (%)	-	0	9.6	9.0	19.7
<i>Aynı (%)</i>					
-Rektörlerden	-	22.9	5.3	32.0	21.3

Tatmin (%)					
-Rektör'den Tatmin (%)	-	91.4	85.1	80.3	33.5
-N. Ü.'nden Tatmin İndeksi	32.7	38.2	38.2	37.2	-
-Bazı Eğt./Sos. Eksiklikler					
Sosyal-kültürel (%)	44.3	44.3	35.1	28.7	51.4
Eğitici (%)	34.7	30.0	39.3	14.9	-
	62.4	34.3	54.2	-	-
Laboratuar/atölye (%)					
Kitap, dergi, makale (%)	33.2	34.3	46.8	10.6	-
Binalaşma (%)					
Çevre illerdeki üniv. kötü ^c	-	48.6	72.3	38.8	26.1
Çevre illerdeki üniv. aynı	-	28.6	14.9	26.1	30.9
Çevre illerdeki üniv. iyi	-	8.6	4.3	8.5	14.3
-Üniv. Siyaset	-	10.0	10.0	10.0	-

Girmemeli					
(ort. %) ^{c, d}					
-Üniv. Ekon.	50.5	70.0	57.0	51.8	49.0
Kurum Olar.					
Görülme(me)si					
(ort. %) ^c					
<i>Yerleşim Yerleri</i>					
-Niğde, Ekon.					
Geliş. Düzeyi	-	80.0	79.8	57.4	62.4
Çevre ill.den daha	-	10.0	14.9	17.6	15.3
kötü (%)	-	2.9	0.0	4.3	4.2
Çevre iller ile					
aynı (%)					
Çevre illerden					
daha iyi (%)					
-Yerleşim	14.0	14.0	15.0	15.0	15.0
Yerlerinden					
Tatmin İndeksi					
-Sosyal Etkinlik	39.0	48.6	53.2	28.2	38.7
Eksikliği (%)					
<i>Üniversite-Yerleşim</i>					
<i>Yerleri İlişkisi</i>					
-Bütünleşememe	-	61.0	60.0	60.1	50.0

Düze y i					
(ort. %) ^c					
-Üniversite y e Bağış	-	10.0	10.0	10.0	20.0
(ort. %) ^c					
-Üniversitenin	-	40.0	40.0	50.0	40.0
Sanayi İşbir.					
Gerçekleş t irmesi					
(ort. %) ^c					
-Sanayicilerin	-	-	-	-	30.0
Üniv. İşbir.					
Gerçekleş t irmesi					
(ort. %) ^c					
-Üniv. Ekon.	-	70.0	80.0	80.0	60.0
Katkısı (ort. %) ^c					
-Üniv. Sosyal ve	-	60.0	70.0	70.0	70.0
Kültürel					
Katkısı (ort. %) ^c					
-Öğrencilerin	-	-	-	-	50.0
Ahlaklılığı					
(ort. %) ^c	-	-	-	-	50.0
-Öğrencilerin Örf-					
Adetlere	-	-	-	-	30.0
Uyması (ort. %) ^c					

-Öğrencilerin El- Ele, Kol- Kola Gezmeleri vs. (ort. %) ^c -Öğrencilerin Açık- Saçık Giyinmeleri (ort. %) ^c	-	-	-	-	50.0
---	---	---	---	---	------

^a Burada ve bu tablonun genelinde “fikri olmayan” ve “cevap vermeyenlerin” yüzdelerine yer verilmemiştir.

^b Tire işareti (“-”) ilgili gruba ilgili konuda soru sorulmadığı anlamına karşılık gelmektedir.

^c İlgili sorunun cevap şıkları 10-100 arasında değişmektedir.

^d “Ort. %” ile ilgili *yüzdelerin ortalaması* alındığı veya kullanıldığı anlamındadır.

Sonuç

Üniversiteler ve onları çevreleyen kentler ile ilgili akademik nitelikli çok az sayıda çalışma bulunmaktadır, var olan çalışmalar ise “yeni üniversiteler” ile sınırlıdır. Bu bağlamda, bu çalışmada Niğde Üniversitesi’ndeki öğrencilerin (ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora), idari ve akademik personelin (öğretim görevlileri ve okutmanlar, öğretim üyeleri) ve üniversitenin bulunduğu yerleşim yerindeki yerel halkı temsilen esnafların (Niğde, Bor ve Ulukışla) bakış açıları ile *üniversite ve şehrin karşılıklı ilişkileri* ortaya konulmaya çalışıldı. Bu araştırma 2010 yılının ağırlıklı olarak Mayıs ayında gerçekleştirilmiş olup, araştırmaya toplam 1.553 kişi katılmıştır. Araştırma verilerinin elde edilmesi, kişilerin anketleri kendilerinin okuyup, kendilerinin doldurdukları türden bir anket yoluyla gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda araştırmanın en merkezinde olan ve üniversitenin en önemli *iç paydaşları* olan akademik personel, öğrenciler, idari personel ile *dış paydaş* olarak da esnaflara ilişkin bazı bulgulara yer verilmiştir.

Araştırmanın bulguları özetle şöyledir: Araştırmaya katılan Niğde Üniversitesi öğrencileri, akademik ve idari personel ve esnafların verdikleri cevaplara göre, üniversitesinin kurulduğu yıldan beri (1992) genel gidişatının iyiye doğru gitmekte olduğu şeklindedir. Bu bilgiyi doğrulayan bir başka konu ise, şu anda görev yapmakta olan Rektör’den duyulan memnuniyetin oldukça üst seviyelerde olmasıdır. “Yeni üniversitelerin” temel bazı problemleri arasında bulunan

binalaşma (fiziki alt yapı), araç-gereç yetersizlikleri ve sosyal etkinliklerde görülen eksiklikler, Niğde Üniversitesi'nin de problemleri arasında yer almaktadır. Diğer bir husus, üniversiteye siyasetin girmemesi gerektiği belirtilmiştir. Belki de Anadolu'da kurulan üniversitelerde yaşanan *en başat problemlerden birisi* (aslında diğer üniversiteler için de geçerli bir durumdur), kişilerin “insan” olarak değil de, kazanç sağlanan bir *ekonomik meta* olarak görülmesidir. Ne yazık ki, bu durum her geçen gün insanları birbirlerine *yabancılaştırmakta* (uzaklaştırmakta) veya ötekileştirmektedir. *Yerleşim yerleri* konusuna gelecek olursak (tıpkı üniversite ile ilgili bulgularda olduğu gibi), yerleşim yerlerinden tatmin orta düzey civarındadır. Yerleşim yerlerindeki sosyal-kültürel etkinliklerin yetersiz olduğu belirtilmektedir. Niğde çevre iller ile ekonomik açıdan kıyaslandığında, İl'in geri kalmış bir yer olduğu görülmektedir. Son olarak, *üniversite-kent ilişkisine* değinilmiştir. Bu konuda üniversite-kent ilişkisinin orta düzeyde olduğu kayıt edilmiştir. Ayrıca, üniversite-sanayi işbirliğinin orta veya az olduğu belirtilmiştir. Üniversitenin yerleşim yerlerine ekonomik ve sosyal kültürel katkılarının iyi olduğu görülmektedir. Son olarak, Niğdeliler' in üniversiteye bağlılığının hiç veya çok az olduğu tespit edilmiştir.

Bu bulgular, 20 yıllık bir kamu kurumu olan Niğde Üniversitesi'nde hala binalaşma, eğitimsel araç-gereç eksiklikleri, sosyal-kültürel etkinlikler konusunda önemli yetersizliklerin olduğunun altını çizmektedir. Bu eksikliklerin bulunduğu bir akademik ortamda

yetişen genç nesillerin yeterli bilgi ve beceriler kazanabileceği oldukça şüphelidir. Bu noktada Niğde Üniversitesi'nde üst düzey bürokrat, zengin veya siyasi vs. kesimlerinin çocukları okumadıkları için, toplumda karar verme veya politik gücü elinde bulunduranlar için, kurumsal eksikliklerin varlığı 'doğal olarak' çok önemli bir 'problem' olarak algılanmamaktadır. Kapısında bir tabela ve üzerinde "Üniversite" yazmasının yeterli olduğu sanılmaktadır. Nihayetinde, basitleştirerek söylemek gerekir ise, siyasiler için üniversite kurmak demek "*daha fazla oy almak,*" yerel halk için "*daha fazla kazanç*" demektir. Siyasetin ve özellikle de "kötü siyasetin" çok güçlü bir şekilde, her alanda olduğu gibi, eğitim alanında güçlü hegemonyası sürdürmesi, kişi veya kurumlara *ölçülemez* ve *görülmez zararlar* vermekte ve sosyal sınıf farklılıklarını tekrar üreten ve derinleştiren bir işlevi bulunmaktadır.

Bu araştırmanın eğitim politikaları ile ilgili en önemli imalarından bir kaçışunlardır: Birincisi, üniversite kurulmasının 19 yıl ve üzeri bir süreye yayılması özünde kötü siyaset veya hükümetlerin hatalarıdır. *Yeni üniversitelerin kurulması*, ideal olarak, ilk birkaç yıl içinde veya en geç olarak, ilk beş yıl içinde fiziki alt-yapı, araç-gereç ve öğretim elemanlarının sağlanması gerekmektedir. İkincisi, benzer şekilde, *genel* olarak bir üniversitenin veya göreceli olarak *yeni* kurulmuş bir üniversitenin fiziki alt-yapı, araç-gereç ve öğretim elemanlarının ihtiyaçları tedarik edilmeden, tekrar tekrar yeni üniversiteleri kurmak çok hatalı politikaların bir sonucudur. Üçüncüsü

ve bu son nokta ile ilgili olarak, akademik kurumlar “fabrika kurar gibi” kurulabilecek kurumlar değildir. Bu konuda, 2011 yılındaki genel seçimlerinde bir siyasetçinin İzmir’deki bir konuşmasındaki şu sözleri anlamlıdır: “70 yıllık sürede 76 üniversite kurulmuş. Biz 8 yılda 102 ilave ettik.”

Kaynaklar

- Acındı, A. (2010). Bir kampusun öyküsü. *Hamle Gazetesi*, 26 Nisan.
- Aldrich, E. Howard and Jeffrey Pfeffer. 1976. Environments of organizations. *Annual Review of Sociology* 2, 79-105.
- Aldrich, E. H. and Marsden, P. V. (1989). Environments and organizations. N. J. Smelser (ed.), *Handbook of Sociology*. Newbury Park, CA.: Sage.
- Arap, K. S. (2010). Türkiye yeni üniversitelerine kavuşurken: Türkiye’de yeni üniversiteler ve kuruluş gerekçeleri. *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 65, 1-29, erişim <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/42/1346/15599.pdf>
- Brockliss, L. (2000). Gown and town: The university and the city in Europe, 1200-2000. *Minerva*, 30, 147-170.

Czaja, F. R. & Blair, J. (2005). *Designing Surveys: A Guide to Decisions and Procedures*

(*Second Edition*). Thousand Oaks, CA: Pine Forge Press.

Çalışkan, V. ve Sarış, F. (2008). Çanakkale şehrinde üniversite ve konut ilişkisi. *Doğu*

Coğrafya Dergisi, 20, 215-237.

Dirier, Ü. (2007). Üniversitelinin Marko Paşa'sı: Türkiye çapında 83 üniversiteden 5 bin 625

üyesi var. *Yeni Aktüel* 7, 66-68.

Dörtlemez, Ö. (1996). Yeni açılan üniversiteler. Üniversite Öğretim Üyeleri Derneği (haz.), 2.

Üniversite Kurultayı: 1-2 Aralık 1995, İstanbul. İstanbul: Sarmal Yayınevi.

DPT. (1996). İllerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması araştırması, 1996, erişim

<http://ekutup.dpt.gov.tr/bolgesel/>

DPT. (2003). İllerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması, 2003. erişim

<http://www.dpt.gov.tr/bgyu/seg/iller2003.html>

Frank, J. D. and Meyer, J. W. (2007). University expansion and the knowledge society.

Theory and Society, 36, 287-311.

Güçlü, A. (2009). Üniversite sorunları ve çözüm yolları Kayseri'de tartışıldı" *Milliyet*, 22

Aralık, erişim <http://www.milliyet.com.tr/universite-sorunlari-ve-cozum-yollari-kayseri-de-tartisildi/abbas-guclu/turkiye/yazardetayarsiv/22.12.2009/1176715/default.htm>

Gültekin, N., Çelik, A. ve Nas, Z. (2008). Üniversitelerin kuruldukları kente katkıları.

Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi 7, 264-269.

Gürkaynak, M. R., Kasımoğlu, M. (2004). Türkiye’de üniversite-komşu çevre etkileşimi:

işbirliği için bir ön çalışma. *Amme İdaresi Dergisi*, 37, 147-162.

Hatch, J. M., Cunliffe, A. L. (2006). *Organization Theory: Modern, Symbolic and*

Postmodern Perspectives. New York: Oxford University Press.

Işık, Ş. (2008a). Türkiye’de üniversitelerin kentleşme üzerine etkileri. *Dokuz Eylül*

Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 10, 159-180.

Işık, Ş. (2008b). *Türkiye’de Üniversitelerin Kentlerin Gelişimi ve Ekonomik Yapısı Üzerine*

Etkileri: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.

ISO. (2009a). Türkiye’nin 500 büyük sanayi kuruluşu. erişim

<http://www.iso.org.tr/tr/web/besyuzbuyuk/turkiye-nin-500-buyuk-sanayi-kurulusu--iso-500-raporunun-sonuclari.html>

ISO. (2009b). Türkiye’nin ikinci 500 büyük sanayi kuruluşu. erişim

Jary, D. and Jary, J. (2000). *Collins Internet-Linked Dictionary of Sociology*. Glasgow:

Harper Collins Publishers.

Karakaş, M. (2003-4). Yeni üniversitelerden beklentilere ilişkin sosyolojik bir değerlendirme:

Afyon Kocatepe Üniversitesi örneği. *Akademik Araştırmalar Dergisi*, 19, 249-274.

Kaynar, M. ve Parlak, İ. (2005). *Her 'İl'e Bir Üniversite: Türkiye'de Yüksek Öğretim*

Sisteminin Çöküşü. Ankara: Paragraf Yayınları.

Korkut, H. (1992). Türkiye'de üniversite açma politikası. *Amme İdaresi Dergisi* 25, 97-115.

NİTSO. (2006). 14. yılında elde var, Niğde Üniversitesi. *Niğde Ticaret ve Sanayi Odası*

Dergisi (NİTSO) 5: 13-31, erişim www.nitso.org.tr

Niğde Üniversitesi. (2008). *Niğde Üniversitesi 2009-2013 Stratejik Planı*. Niğde: Basımevi

Belirtilmemiş, erişim

http://www.nigde.edu.tr/ckfinder/userfiles/files/2009_2013_sp.pdf

Niğde Üniversitesi Rektörlüğü. (2010). *Niğde Üniversitesi 2009 İdari Faaliyet Raporu*, erişim

www.nigde.edu.tr/ckfinder_portal/userfiles/files/2009_faaliyet_e.pdf

Objektif Dergisi. (1995). “Yerel yöneticiler, uzmanlar, öğrenciler, esnaf gözüyle bütünleşme

nasıl olacak?: Üniversite-halk bütünleşmesi. *Objektif 1*, 10-14.

Özdem, G. ve Sarı, E. (2008). Yükseköğretimde yeni bakış açılarıyla birlikte yeni kurulan

üniversitelerden beklenen işlevler: Giresun Üniversitesi örneği.

Üniversite ve Toplum, 8, 1-14 erişim <http://www.universite-toplum.org/text.php3?id=351>.

Pfffer, J. and Salancik, G. R. (1978). *The External Control of Organizations*. New York:

Harper and Row.

Sargın, S. (2006). *Üniversitelerin Şehirleşmeye Etkileri: İsparta Örneği*. İsparta: Fakülte

Kitabevi.

Scott, W. R. (2003). *Organizations: Rational, Natural, and Open Systems (5th Ed.)*. Upper

Saddle River, NJ.:Prentice Hall.

Sürmeli, F. (Ed.). (2008). *Anadolu Üniversitesi'nin Eskişehir'e ve Şehrin Üniversiteyi*

Algılayışı. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi (erişim <http://anasam.anadolu.edu.tr/yayin/1242636540.pdf>).

Tekeli, İ. (2003). Dünyada ve Türkiye’de üniversite üzerinde konuşmanın değişik yolları.

Toplum ve Bilim 97, 123-143.

Tekeli, İ. (2010). *Tarihsel Bağlam İçinde Türkiye’de Yükseköğretimin ve YÖK’ün Tarihi*.

İstanbul. Tarih Vakfı Yurt Yayınları.

Torun, İ. (2005). Yöre halkının üniversiteye bakışı ve beklentileri: Niğde Üniversitesi örneği.

Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 9, 156-177.

Torun, İ., Öztürk, S., Gelibolu, L. (2009). Yöre halkının üniversiteye bakışı ve beklentileri:

Kars Kafkas Üniversitesi örneği. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21, 169-89.

Tutar, E. (2005). *Üniversitelerin Yerel Ekonomiye Katkısı: Niğde Örneği*. Ankara: Detay.

TÜİK. (2010). *İstatistiklerle Niğde: 2009*. Nevşehir: TÜİK.

Üsdiken, B. (2007). Çevresel baskı ve talepler karşısında örgütler: Kaynak bağımlılığı

yaklaşımı. S. A. Sargut, Ş. Özen (der.), *Örgüt Kuramları*.

Ankara: İmge.

Yıldız, B. E., Sivri, U., Berber, M. (2010). Türkiye’de illerin sosyo-ekonomik gelişmişlik

sıralaması, 2010,

erişim

www.metinberber.com/kullanici_dosyolari/file/endeks.doc

Zor, L. (2006). Bir şehrin yanılığısı ve Niğde Üniversitesi. *Gelişim Dergisi* 5, 8-9.

YAZAR HAKKINDA

Doç.Dr. Özden ÖZBAY, Niğde Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde doçent olarak çalışmaktadır. Temel ilgi alanları suç/sosyal sapma ve araştırma metodları ve tekniklerdir. En son yazıları *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, *Journal of Criminal Justice*, *Nevşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*'nde yer almaktadır.

Erişim: ozden_ozbay@yahoo.com

SUMMARY

In the study, an attempt was being made on the relationships between a newly established university and its social environment. There were very few studies that explored the issue in question in a comprehensive way. Data for the study came from a survey of 1,553 academic and non-academic staffs as well as students and local shopkeppers. General result pointed out that Nigde University had some conflicts with its social surroundings.

According to the major findings of the study, the participants of the study stated that Nigde University were getting better since its foundation in 1992. However, such problems as slow development of physical construction, lack of educational tools, absence of social activities were present at the time of the administration of the survey. Also, it was reported that politics should not be present at universities. More important, the individuals at the university were not seen as “human beings” but as “economic commodity.”